

Zmysel to má aj bez zmyslov

Knihy pre a o deťoch
s postihnutím
zo zbierok BIBIANY

ZMYSEL TO MÁ AJ BEZ ZMYSLOV

Knihy pre a o deťoch s postihnutím zo zbierok BIBIANY

Katalóg k výstave ZMYSEL TO MÁ AJ BEZ ZMYSLOV, konanej v BIBIANE – Galéria Dušana Rolla
v dňoch od 28. júna do 12. augusta 2018.

V katalógu boli použité ilustrácie z kníh:

Ohibo alami | ilustr. Juana Martinez Neal | obálka

Il mondo è anche di Tobias | ilustr. Michele Ferri | str. 4

Medvedík Pú | ilustr. Renáta Milčáková | str. 33

Ga je mee | ilustr. Charlotte Dematons | str. 39

ZOSTAVILA: **Hana Ondrejičková**

GRAFICKÁ ÚPRAVA: **Jana Satková**

TLAČ: **Commercium, spol. s r.o., Bratislava**

VYDALA: **BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, Bratislava 2018**

ISBN 978-80-89154-61-6

Slovo na úvod

Téma života detí a mládeže s postihnutím stála v minulosti dlho na okraji literárneho záujmu. Väčšina predstaviteľov tejto skupiny si žila svoj tichý život za zatvorenými dverami špeciálnych škôl a ústavov a záujem verejnosti zväčša nepresahoval hranice najbližších príbuzných a známych. Dnes je už, našťastie, celkom iná situácia. Ľudia sa zaujímajú o život postihnutých detí a dospelujúcich, chcú im lepšie porozumieť a postupne ich prijímajú do svojho sveta. Téma sa dostáva aj do pozornosti súčasnej literatúry pre deti a mládež.

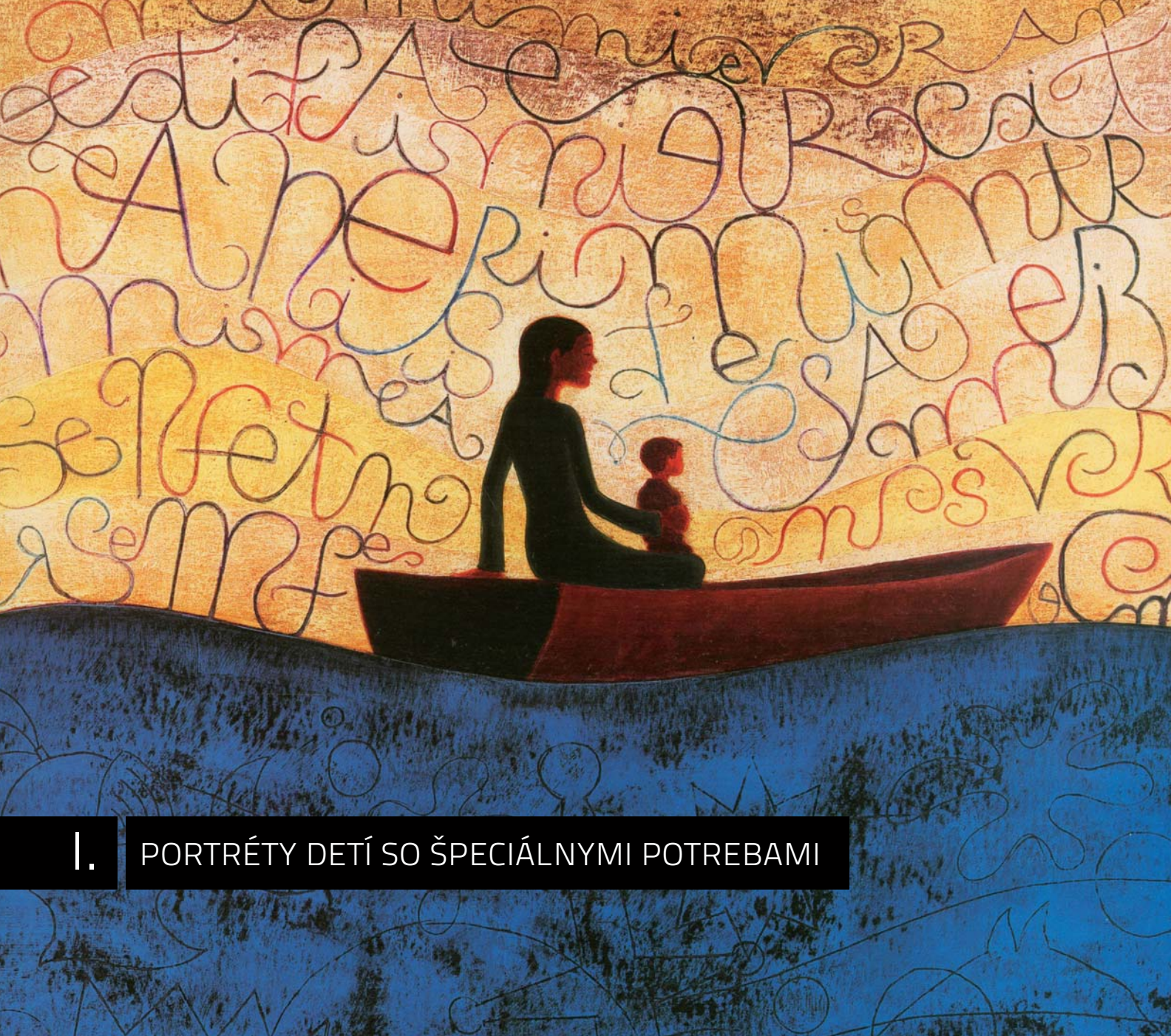
V roku 2018 sa BIBIANA rozhodla usporiadať interaktívnu výstavu – ZMYSEL TO MÁ AJ BEZ ZMYSLOV. Prostredníctvom hry, v ktorej si dieťa vylosuje, čo mu osud nadelil a plní úlohy „v koži dieťaťa s postihnutím“, spoznáva hrdinov výnimočných kníh. Výberovú kolekciu za rok 2017, zapožičanú od Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY), dopĺňajú tituly z fondu knižnice BIBIANY.

Väčšinu z vystavených kníh tvoria beletristické portréty detí a dospelujúcich s rôznymi typmi postihnutia. Medzi exponátmi je však aj niekoľko vzácných kníh vytvorených v špeciálnych formátoch (knihy s Braillovým písmom, hmatovými ilustráciami alebo so znakmi posunkového jazyka), niektoré z nich predstavujú skutočné umelecké diela. Nechýbajú ani ľahko čitateľné knihy, ktoré sú vďaka minimu textu, jednoduchému príbehu, prehľadnému dizajnu a zrozumiteľným ilustráciám dobrým pomocníkom pre deti s poruchami učenia alebo oneskoreným mentálnym vývinom. Návštevníci výstavy si môžu zalistiť v knihách vydaných v angličtine, nemčine, španielčine, ale aj japončine či perzštine. Mnohé z kníh, najmä z kategórie obrázkových kníh, vynikajú aj ilustrátorským spracovaním.

Cieľom výstavy nie je vzbudzovať ľútosť, ale prispieť k lepšiemu pochopeniu tejto skupiny detí a ich potrieb. Mnohí literárni hrdinovia nepociťujú svoje postihnutie ako problém, ale naopak, sú obdarení odlišnou optikou vnímania sveta. Často majú mimoriadne vyvinuté ostatné zmysly a rôzne schopnosti, ale v jednom sa vôbec nelíšia od ostatných detských hrdinov – v túžbe po priateľstve, hrách a veľkých dobrodružstvách.

Katalóg, ktorý držíte v rukách, nie je len zoznamom vystavených kníh vybraných z medzinárodného fondu Knižnice BIBIANY. Naznačuje taktiež pozoruhodný rozsah tejto témy. Veríme, že v rôznorodosti uvedených príbehov detí s postihom objavíte ich výnimočnosť.

Hana Ondrejičková

I. PORTRÉTY DETÍ SO ŠPECIÁLNYMI POTREBAMI

Telesné postihnutie

A zasa preskakujem kaluže

Alan Marshall

z angl. orig. prel. Elena Dzurillová;
ilustr. Klára Šmídová. – 5. vyd. – Bratislava:
Mladé letá, 1990. – 207 s.
ISBN 80-06-00234-7. [IL 1382]

.....

Dramatický príbeh z prostredia austrálskej prírody je obrazom skutočných udalostí. Hlavným hrdinom je Alan, ktorému obrna zasiahne nohy. Chlapec nevníma chorobu ako nešťastie a nechápe ľútosť dospelých, nevidí rozdiel medzi sebou a ostatnými rovesníkmi. Pevná vôľa a odhodlanie poháňajú Alana k prekonávaniu ťažkých prekážok.

Bibiana píska na prsty

Ivan Binar

il. Veronika Podzimková. – Praha: Meander,
2009. – 91 s.
ISBN 978-80-86283-73-9. [Z B193]

**Výber kníh IBBY pre deti a mládež
so špeciálnymi potrebami 2011**

.....

Malá Bibiana je pripútaná na invalidný vozík. Babička, u ktorej žije, ju naučí pískať na prsty tak, ako to vedel jej ocko, a v tú chvíľu sa začnú diať čudné veci. Zahvízdanie preniesie Bibianu do oživeného bábkového divadla a spolu s kamarátom Honzom sa vydávajú na dobrodružnú cestu rozprávkovým svetom fantázie.

Drachenflügel

[Dračie krídla]

Renate Welsh

5. Aufl. – Innsbruck: Obelisk, 2002. – 103 s.
ISBN 3-423-70265-6. [BAR 0068]

**Rakúska štátna cena za literatúru
pre mládež; Výber projektu BARFIE**

.....

Príbeh rodiny, v ktorej starší syn Jakob je na vozíku, rozpráva jeho mladšia sestra Anne. Anne sa postupne učí, ako pristupovať k problémom ich každodenného života a ako o nich otvorene hovoriť doma i s okolím.

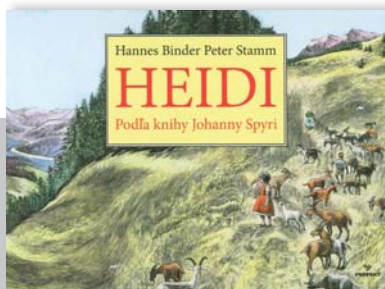

Heidi

**Podľa knihy Johannы Spiry nap.
Hannes Binder; il. Peter Stamm**

z nem. orig. prel. Ján Jambor. – Bratislava: Perfekt, 2017. – 38 s.
ISBN 978-80-8046-870-5. [Z S219]

Klasické dielo švajčiarskej literatúry pre deti a mládež v modernom prerozprávaní a s výnimočnými ilustráciami. Sirota Heidi prežíva nezabudnuteľné detstvo u svojho deduška pod alpskými končiarimi. Keď ju pošlú ako spoločníčku k chromému dievčatku Kláre do mesta, dievčatá sa ihneď spriatelí, ale túžba po domove je silnejšia. Heidi sa vracia a Klára ju čoskoro nasleduje, krásne prostredie hôr má liečivé účinky...

Herman

Lars Saabye Christensen

z nór. orig. prel. Jarmila Cihová, obálka
Tomáš Klepoch. – Bratislava: Vydavateľstvo
Slovart, 2015. – 229 s.
ISBN 978-80-556-1296-6. [Z CH016]

Jedenásťročný Herman je úplne obyčajný chlapec s bujnou fantáziou. Do školy chodí zásadne neskoro, v triede rešpektuje silnejších, telesná výchova mu príliš nevoní. Všetko sa zmení, keď mu začnú padať vlasy. Prechádza ťažkým obdobím a snaží sa vyrovnať so svojou chorobou i so smrťou milovanej osoby, až sa napokon naučí prijať seba samého.

Het boek van Bod Pa

[Knihа о Bod Paovi]

Anton Quintana

Amsterdam: Querido, 1996. – 291 s.
ISBN 90-214-7875-7. [CL IBBY 1998/029]

**Čestná listina IBBY 1998
za literárne dielo**

Malý Perregriin žije so svojou rodinou v ázijskej stepi. Keď sa mu zlomí noha a nechce sa mu riadne vyliečiť, jeho otec zavolá šamana. Prichádza slepý mrzák Bod Pa, mudrc, čudák a pijan, plný tajomstiev, v ktorého liečiteľské schopnosti nie každý verí... Dobrodružno-filozofický román pre staršiu mládež.

Chlapec a pes

Ivona Březinová

z čes. orig. prel. Marta Zajacová; il. Eva Švrčková. – Praha: Albatros, 2011. – 58 s.
ISBN 978-80-00-02749-4. [IL 1401]

Príbehy tretiake Jula, chlapca na vozíku, a jeho psíka Cézara, ktorý navštevuje školu pre asistenčné psy. Dvojica zažije rôzne dobrodružstvá, v tenisovej loptičke objavia tajomnú správu, s rodičmi pocestujú na výlet, vypátrajú strateného suseda a mnohé iné.

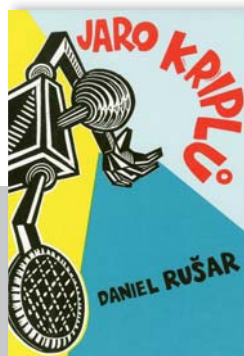
Jaro kříplů

Daniel Rušar

il. Matúš Maťátko. – Bratislava: Paskuda books, 2011. – 175 s. – ISBN 978-80-970653-0-0. [IL 1019]

Najkrajšia detská kniha jari 2011

Hlavným hrdinom je trinásťročný Skin, ktorý spolu s ostatnými telesne postihnutými deťmi prichádza absolvovať zážitkový kurz. Kurz síce nemôže vyliečiť ich zdravotné problémy, ale mal by uklidniť napäté vzťahy a posilniť ich sebadôveru. Mladí ľudia podstupujú náročnú cestu, omnoho ťažšiu než očakávali.

Já, srandista. Můj nehorší školní rok

**James Patterson,
Chris Grabenstein**

z angl. orig. prel. Hana Petráková; il. Laura Park. – Praha: Albatros, 2013. – 308 s.
ISBN 978-80-00-03267-2. [Z P097]

Jamie je adoptovaný a žije v rodine s otravným starším bratom Steviem. Navyše je na vozíku, v škole vraví, čo si myslí, za čo ho spolužiaci vôbec nešetria. Ale ako hovorí samotný Jamie, humor je skvelá zbraň – ironická poznámka odzbrojí aj najväčších hulvátov. Jeho komediálne nadanie ho privedie až do súťaže o najvtipnejšieho detského komika.

Les cent mille briques

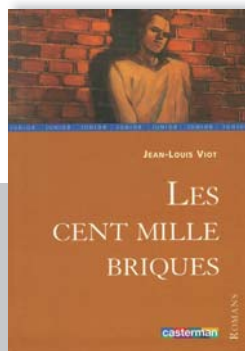
[Stotisíc tehieľ]

Jean-Louis Viot

il. David Sala. – Paris: Casterman, 2003. – 89 s.
ISBN 2-203-13006-7. [BAR 0048]

Výber projektu BARFIE

Po ťažkom úraze mozgu ostáva Simon paralyzovaný. Vo svojich šesťnástich rokoch sa ocitá uväznený vo vlastnom byte, vo vlastnom tele. Väčšinu času trávi pozorovaním sveta, ktorý beží za oknom. Uvažuje, či ľudia držaní v skutočnej väznici oproti ich domu nie sú na tom ešte horšie. Čo ak niekto z nich potrebuje pomoc, napríklad ten mladík, ktorého priviedli včera v putách...

Los cuatro amigos de siempre

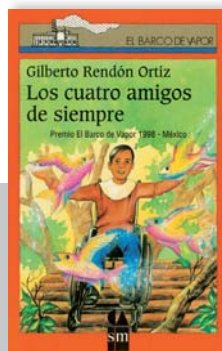
[Štyria verní kamaráti]

Gilberto Rendón Ortiz

il. Rossana Bohórquez. – México, D. F.: Ed. SM, 1999. – 120 s.
ISBN 968-7791-82-9. [CL IBBY 2000/030]

**Čestná listina IBBY 2000
za literárne dielo**

Kedy sa chlapec stáva dospelým? Touto otázkou sa zaoberá Manuelito sediaci na vozíku. Odpovede nachádza, až keď ho kamaráti vtiahnu do neuveriteľných dobrodružstiev, na ktoré často nestačia ani fyzické možnosti zdravých rovesníkov. Spoznáva, čo je odvaha, sloboda, priateľstvo.

Mijn zus draagt een heuvel op haar rug

[Moja sestra má na hrbte hrb]

Ed Franck

il. Tom Schamp. – Averbode, Uit. Altiora Averbode, 2000. – 75 s. – ISBN 90-317-1550-6. [CL IBBY 2002/005]

**Čestná listina IBBY 2002
za literárne dielo**

Nezvyčajná kniha belgického autora o dievčati, ktoré sa narodilo s deformáciou chrbtice (hrbom). Ako dospieva, stále viac sa trápi pre svoje telesné postihnutie. Príbeh rozpráva jej mladší brat, ktorý sa na sestru pozerá bez predsudkov okolia a s láskou. Jazyk knihy je poetický, čistý a originálny.

Moi, c'est Julia, et toi?

[Ja som Júlia, a ty si kto?]

Evi Graf

z nem. orig. prel. Laurence Junier-Vouga; il. Rolf Imbach. – Soleure: ASIMC, 1996. – [32] s.
ISBN 3-9521126-1-5. [CL IBBY 1998/117]

Čestná listina IBBY 1998 za preklad

Švajčiarska obrázková kniha opisuje každodenný život dieťaťa postihnutého mozgovou obrnou jednoduchým a láskavým spôsobom. Na príklade dievčatka Julie približuje, aké praktické situácie zažívajú deti na vozíku v bežnom živote, pri pohybe mestom, do školy apod.

Obyčajná tvár

R. J. Palaciová

z angl. orig. prel. Michal Jedinák.
– Bratislava: Ikar, 2013. – 262 s.
ISBN 978-80-551-3277-8. [Z P093]

**Cena Marka Twaina; Zoznam
bestsellerov podľa New York Times**

Slovenský preklad populárnej americkej knihy Wonder. Auggie s vrodenu poruchou má silne zdeformovanú tvár. Potravu jedáva cez slamku, nikto nevie, kedy sa usmieva a kedy mračí, ale vnútri je to úplne normálny chalan, ktorý miluje Hviezdne vojny a chce žiť vlastný život. Teraz stojí pred ťažkou skúškou – konečne ide do školy medzi „normálne“ deti. Nájde v sebe dosť síl, aby v škole vydržal, alebo sa vzdá a radšej ostane doma?

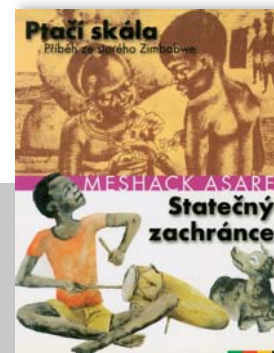

Ptačí skála. Statečný zachránce

[text a il.:] Meshack Asare

z angl. orig. prel. Blažena Kukulišová.
– Praha: Jiří Buchal-BB art, 2003. – [80] s.
ISBN 80-7341-015-X. [Z A126]

Dve diela významného autora a ilustrátora z Ghany, v spoločnom českom vydaní. Vtáčia skala je príbeh zo Zimbabwe, v ktorom ožívajú tajomné záhady starovekých ruín. Dievčatko Chipu a jej kamarát Dambudzo sa vydajú hľadať Vtáčiu skalu potom, ako si vypočujú rozprávanie o Vtákoví, ktorý doviedol ich predkov cez step k horám. Statečný záchranca je český preklad známej knihy Sosu's Call o telesne postihnutom chlapcovi, ktorý zachránil svoju osadu (viď str. 8).

Sosu's call

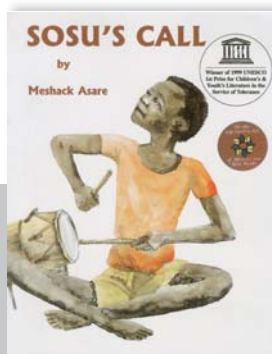
[Sosu volá]

[text a il.:] Meshack Asare

Accra [Ghana]: Sub-Saharan Publ., 2012. – [20] s.
ISBN 9988-550-09-X. [Z A125]

**1. cena za detskú literatúru v službách
tolerancie – UNESCO 1999;
Výber kníh IBBY pre deti a mládež
so špeciálnymi potrebami 2001**

Príbeh telesne postihnutého chlapca Sosu, žijúceho v africkej dedinke na pobreží. Keď sa jedného dňa náhle dvihne hladina mora a voda začne zaplavovať príbytky, Sosu sa zachová duchaprítomne a začne bubnovať, čím zachráni osadu. Stáva sa hrdinom a za odmenu dostáva vozík, na ktorom už môže chodiť do školy.

Shab be khaye farmandeh

[Dobrá noc, veliteľ]

Ahmad Akbarpour

il. Morteza Zahedi. – Tehran: Unicef Iran/ CBS, 2005. – 21 s.
ISBN 964-6513-94-8. [CL IBBY 2008/093]

**Čestná listina IBBY 2008
za ilustráciu**

Chlapec prišiel vo vojne o nohu. Vo svojich hrách bojuje proti imaginárnym vojakom a spracováva tak traumu so straty svojej mamy a z vlastného postihnutia. V nepriateľovi postupne spoznáva detského bojovníka, ktorý má rovnaký osud ako on. Je to cesta k odpusteniu a priateľstvu.

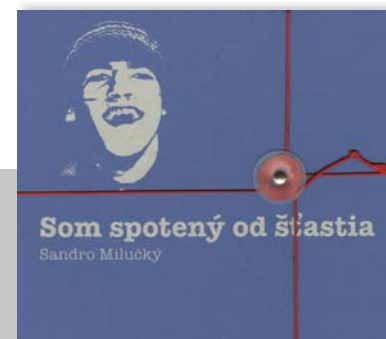

Som spotený od šťastia

[verše a kresby:] Sandro Milučký

Bratislava: B+ advertising, Mediálny inštitút, 2010.
ISBN 978-80-970373-0-7. [T J3 059]

Výnimočná kniha sprostredkúva formou veršov a dialógov matky so synom radosť a odvahu nepoddať sa osudu. Autor veršov Sandro Milučký, mládenec obťažkaný viacerými diagnózami, objavuje cez svoju optiku humor v každodennej obyčajnosti. Jeho veršiky, výroky a aforizmy sú silné a autentické.

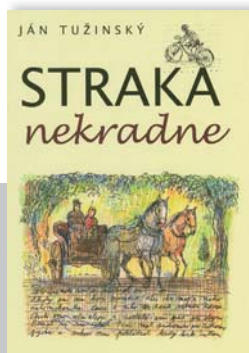

Straka nekradne

Ján Tužinský

il. Martin Kellenberger. – Bratislava:
Vydavateľstvo Spolku slovenských
spisovateľov, 2013.
ISBN 978-80-8061-745-5. [IL 1383]

Peter Straka je chlapec, ktorý sa nešťastnou náhodou dostal na invalidný vozík. Napriek tomu ostáva veselý, družný a obklopený kamarátmi, s ktorými prežíva prázdniny plné dobrodružstva a napätia. Práve vďaka priateľom sa rozhodne podstúpiť operáciu, aby nesklamal ich aj vlastnú vieru v seba samého.

Susan laughs

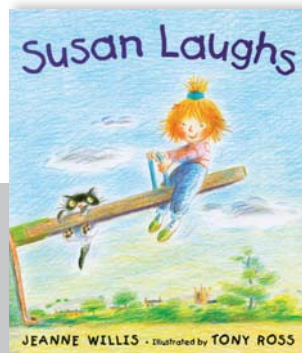
[Zuzka sa smeje]

Jeanne Willis

il. Tony Ross. – New York: Henry Holt & Co.,
1999. – [28] s.
ISBN 978-0-8050-6501-5. [Z W052]

**Cena NASEN za knihu o ľuďoch
so špeciálnymi potrebami 2000**

Obrázková knižka o dievčatku, ktoré je rovnaké ako ostatné deti. Smeje sa, spieva, učí sa v škole, hrá sa na ihrisku, dokonca jazdí na koni. Šťastné dieťa, ktoré sa až v závere knihy objaví na vozíčku, žije spokojný plnohodnotný život a svoje fyzické obmedzenia nepovažuje za problém.

The crazy man

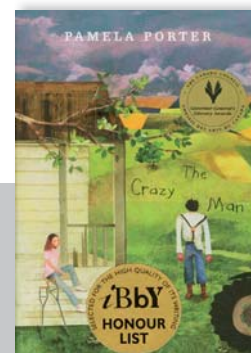
[Blázon]

Pamela Porter

Toronto: Groundwood Books, 2006. – 214 s.
ISBN 978-0-88899-694-7. [CL IBBY 2008/007]

**Čestná listina IBBY 2008
za literárne dielo**

Román vo veršoch o dvanásťročnej Emaline. Jej život sa obráti naruby po tragickej nehode, ktorá sa prihodila na ich rodinnej farme v odľahlej oblasti Saskatchewanu. Dievča ostáva nepohyblivé, pripútané na vozík a psychicky utrápené. Otec, ktorý si nedokáže priznať vinu za udalosť, ich opúšťa a necháva farmu na pleciach mamy. Na výpomoc k nim prichádza Angus, pacient z neďalekej nemocnice pre duševne chorých...

The lucky one

[Šťastlivec]

Deborah Cowley

fot. Kathy Knowles. – [Winnipeg, MB, Canada]: Osu Children's Library Fund, [2008]. – 31 s.
ISBN 978-1-928093-03-9. [Z C125]

Výber kníh IBBY pre deti a mládež so špeciálnymi potrebami 2011

Fotografická knižka o desaťročnom chlapcovi z Ghany menom Masawoud, v preklade "Šťastlivec". Rozpráva o tom, ako sa narodil s deformovanými nohami a nemohol chodiť, o jeho operácii a náročnej rehabilitácii. Písaná optimisticky, s láskou k ľuďom, ktorí mu pomáhajú, a s veľkou chuťou do života.

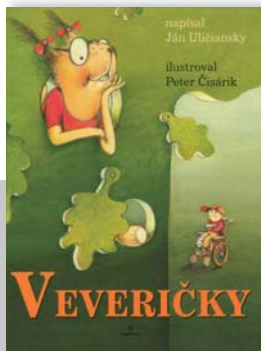
Veveričky

Ján Uličiansky

il. Peter Čisárik. – Bratislava: Perfekt, 2008.
– 45 s.
ISBN 978-80-8046-390-8. [IL 0821]

Výber projektu BARFIE; Najkrajšia detská kniha jari 2008

Rozprávkový príbeh o veveričke Veronke, ktorá sa nervovo zrútila, keď jej priam spod chvostíka spílili strom a o chlapcovi na vozíku Vinckovi. Zoznámia sa v Orieskových kúpeľoch a zažívajú spolu dramatické dobrodružstvá. Chlapček najskôr smutne pozoruje vrtkú veveričku, ale postupne začína veriť, že po liečení bude opäť behať a skákať ako jeho zvieracia kamarátka.

Mentálna retardácia a Downov syndróm

Be good to Eddie Lee

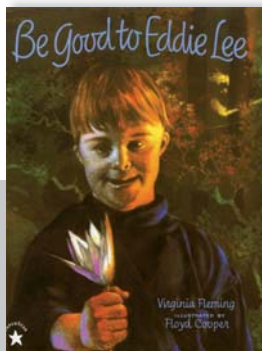
[Bud' dobrá k Eddie Lee]

Virginia Fleming

il. Floyd Cooper. – New York: Putnam
& Grosset Group, 1997. – [32] s.
ISBN 978-0-968-11582-8. [Z F062]

.....

Mama často napomína Christy, aby sa správala pekne k Eddie Lee, chlapcovi od susedov s Downovým syndrómom. Ale Christy sa chce hrať a a behať, nie sa starať o postihnutého chlapca. V jeden horúci deň však Eddie zavedie Christy na tajomné miesto v lese a ukáže jej, že zaujímavé veci sa môžu skrývať práve tam, kde to nikto nečaká.

Domov pro Marťany

Martina Drijverová

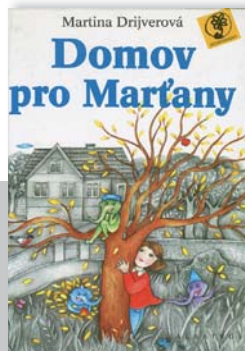
il. Eva Mastníková. – Praha: Albatros, 1998.
– 133 s.
ISBN 80-00-00614-6. [BAR 00005]

.....

Výber projektu BARFIE

.....

Kniha o jednom školskom roku desaťročnej Michaly, ktorá je šťastná v kruhu svojej rodiny, a to aj napriek tomu, že jej mladší brat má Downov syndróm. Rodina sa presťahuje a hrdinka prežíva problémy v novej škole, kde sa snaží nájsť si kamarátku. Autorka zdôrazňuje pozitívny prístup k životu u všetkých členov rodiny, ich vzájomnú lásku a podporu.

Florian lässt sich Zeit

[Florián len potrebuje čas]

[text a il.:] Adele Sansone

Innsbruck: Verlagsanstalt Tyrolia, 2002.
– [32] s.
ISBN 3-7022-2435-1. [BIB 03/284]

.....

Obrázková kniha pre predškolákov o Florianovi, chlapčekovi s Downovým syndrómom. Chodí do materskej školy, je však trochu iný: všetko mu trvá dlhšie a učí sa pomalšie ako iné deti. Jeho mladší brat ho obhajuje slovami: "Florian len potrebuje svoj čas".

Marte y las princesas voladoras

[Mars a lietajúce princezny]

María Baranda

il. Elena Odriozola. – México, D.F.: Fondo de Cultura Económica, 2006. – 35 s.
ISBN 968-16-8141-X. [CL IBBY 2008/041]

**Čestná listina IBBY 2008
za literárne dielo**

Mosi, dievča s mentálnym postihom, žije v izolácii a nikto v škole ju nechápe. Rodina sa neúspešne snaží prehliadať jej inakosť. Príbeh rozpráva jej sestra Lorna, ktorá jediná jej rozumie a tvorí pre ňu akýsi most s okolím. Sestry spolu zdieľajú svet plný hier a fantázie, kde je všetko naopak. Autorka používa zvláštny jazyk s alegóriami lietania a vesmíru.

Meoljjeonghan Lee Yujeong

[Perfektný Lee Yujeong]

Eun Sil Yu

il. Young Mee Byun. – Paju-si: Prunsoop, 2008. – 148 s.
ISBN 978-89-7184-627-8. [CL IBBY 2010/033]

**Čestná listina IBBY 2010
za literárne dielo**

Kórejská zbierka piatich poviedok o deťoch s rôznym mentálnym postihnutím. Veselé a dojímavé príbehy detí, ktoré sa zo všetkých síl snažia prekonať svoje obmedzenia a vyrovnáť sa ostatným. Kniha apeluje na prirodzenú ľudskosť a potrebu prijatia týchto detí do nášho sveta.

Regenbogenkind

[Dúhové dieťa]

Edith Schreiber-Wicke

il. Carola Holland. – Stuttgart: Thienemann, 2000. – 63 s.
ISBN 3-522-17298-1. [BAR 0067]

Výber projektu BARFIE

V dvoch úrovniach je rozprávaný príbeh rodiny s dievčatom s Downovým syndrómom – mladý pár sa najprv pripravuje na narodenie dieťaťa, dieťa sa potom pripravuje na vlastný život. Kniha pripomína mnohotvárnosť sveta a ukazuje rôzne možnosti nášho prístupu a vnímania.

Rico, Oskar und die Tieferschatten

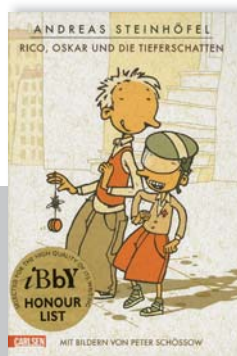
[Rico, Oskar a hlboké tieňe]

Andreas Steinhöfel

il. Peter Schössow. – Hamburg: Carlsen,
2008. – 220 s.
ISBN 978-3-551-55551-9. [CL IBBY 2010/020]

Čestná listina IBBY 2010
za literárne dielo

Rico má ľahký mentálny hendikep – nerozumie príkazom, pletie si ľavú stranu s pravou, berie všetko doslovne, neznáša vybočenie z rutiny. Súhra okolností ho však spojí s nadpriemerne nadaným Oskarom a spolu sa púšťajú do dobrodružného pátrania v prípade únosu. Príbeh je plný napätia, humoru, vtipných postrehov a slovných hračiek.

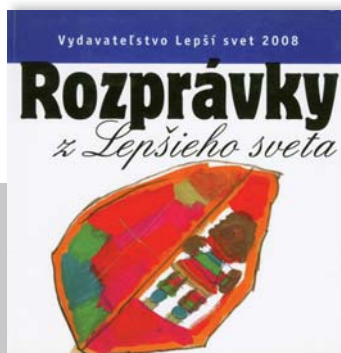

Rozprávky z Lepšieho sveta

Daniel Pastirčák,
Deborah Pastirčáková

Bratislava: Lepší svet, 2008. – 154 s.
ISBN 978-80-969890-0-3. [T G8 034]

Kniha je výsledkom projektu Literárna dielnička, v rámci ktorého sa takmer rok stretávali mentálne postihnutí klienti združenia. Ich sprievodcami boli spisovateľ, výtvarník a kazateľ Daniel Pastirčák spolu s dcérou Deborahou. Príbehy svedčiace o tvorivosti, fantázii a schopnosti literárnej abstrakcie u ľudí s rôznymi mentálnymi postihmi, sú doplnené aj o ich originálne ilustrácie.

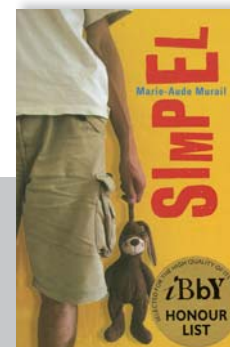
Simpel

Marie-Aude Murail

z franc. orig. prel. Tobias Scheffel.
– Frankfurt am Main: Fischer-Taschenbuch
Verlag, 2009. – 300 s.
ISBN 978-3-596-80649-2. [CL IBBY 2010/131]

Čestná listina IBBY 2010
za preklad

Mentálne retardovaný Simpel je vo svojich 22 rokoch na úrovni trojročného dieťaťa. Jeho brat Colbert ho vyberie zo špeciálneho zariadenia a ubytuje u seba v byte, ktorý zdieľa spolu s ďalšími študentami. Musia čeliť silným predsudkom a odmietaniu okolia. Autorka hľadá odpoveď na základnú otázku – ostať žiť v izolácii alebo nájsť cestu k integrácii do spoločnosti?

Tak si ja krásne žijem...

Zuzka Dvořáková

Bratislava: Lepší svet, 2008. – 206 s.
ISBN 978-80-969890-1-0. [T J3 062]

Druhá knižka Zuzky Dvořákové, mladej ženy s Downovým syndrómom. V denníkových zápiskoch odkrýva svoj vnútorný svet, zachytáva postrehy z každodenného života a zo zamestnania (práca v bratislavskej BIBIANE). Nadovšetko najdôležitejšie sú pre ňu láska, priateľstvo, uznanie a prijatie.

This side of the sky

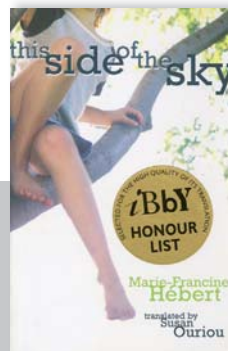
[Na tejto strane oblohy]

Marie-Francine Hébert

z franc. orig. prel. Susan Ouriou. – Calgary:
Red Deer Press, 2006. – 125 s.
ISBN 0-88995-369-4. [CL IBBY 2008/128]

Čestná listina IBBY 2008 za preklad

Mona musí dohliadať na svoju mladšiu sestru Bird, ktorá je mentálne retardovaná. Bird vidí svet inak, neraz jasnejšie a pravdivejšie než ostatní. Bird zbadá, že v ich susedstve sa dejú čudné veci, ale staršia sestra ju núti mlčať. Keď však ich kamaráta Jona obvinia zo zločinu, ktorý nespáchal, sestry sa musia rozhodnúť či zverejniť bolestivú pravdu.

Uzly a pomeranče

Iva Procházková

il. Jiří Franta. – Praha: Albatros, 2011. – 229 s.
ISBN 978-80-00-02820-0. [Z P094]

Zlatá stuha 2012

Darek je štrnásťročný chlapec, ktorý sa vysporadúva s bežnými problémami svojich vrstovníkov. Keď mu zomrie mama a nezamestnaný otec sa začne utiekať k alkoholu, musí sa postarať o seba aj o svoju mentálne retardovanú sestru. Príbeh pre dospievajúcu mládež o statočnosti, zodpovednosti a o prvej láske. Príbeh, v ktorom veľkú rolu hrajú kone – symbol krásy a voľnosti.

Zaboravljeni sin

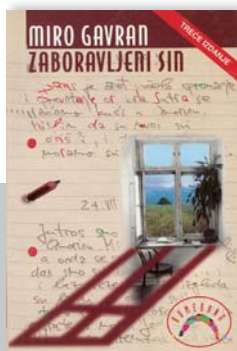
[Zabudnutý syn]

Miro Gavran

3. vyd. – Zagreb: Mozaik knjiga, 1999. – 165 s.
ISBN 953-196-501-3. [CL IBBY 2002/011]

Čestná listina IBBY 2002
za literárne dielo

Šestnásťročný Mislav sa vracia k rodičom na dedinu po rokoch strávených v zariadení pre deti s mentálnou retardáciou. Jeho otec je jediný, kto ho prijíma, ostatní členovia rodiny sa za neho hanbia a dedinské prostredie je plné predsudkov. Všetko sa zmení, keď do jeho života vstúpi citlivé mladé dievča.

Autizmus a Aspergerov syndróm

... and my brother is called Tomas

[A môj brat sa volá Tomáš]

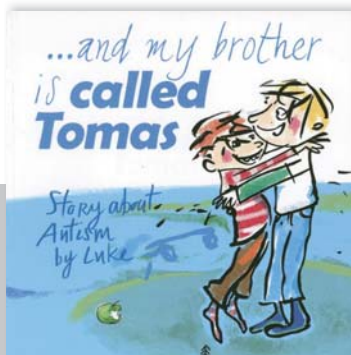
[text a il.:]

Eglė Gelažiūtė-Petrauskienė

Whitley Bay [UK]: Consilience Media, 2015.
– 36 s.

ISBN 978-1-910223-34-5. [BIB 2015/211]

Deväťročný Lukáš rozpráva o svojom mladšom bratovi Tomasovi, ktorý je autista. Približuje jeho každodenný život, čo má rád a čo ho hnevá, aké má záujmy a ako reaguje v rôznych situáciách. Útla knižka s veselými ilustráciami je zrozumiteľným sprievodcom detského čitateľa k porozumeniu autistických vrstovníkov.

Čudná príhoda so psom uprostred noci

Mark Haddon

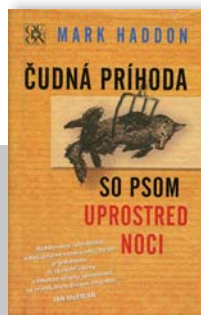
z angl. orig. prel. Alena Redlingerová.

– Bratislava: Ikar, 2004. – 215 s.

ISBN 80-551-0814-5. [Z H002]

**Cena Whitbread za knihu roka;
Cena spisovateľov Britského
spoločenstva; Cena Guardian
za detskú beletriu**

Rozprávačom príbehu je Christopher Boone, pätnásťročný chlapec s Aspergerovým syndrómom. Vyzná sa dobre v matematike, pozná všetky krajiny sveta, vie všetky prvočísla až po 7057, ale o ľuďoch nevie takmer nič. Nikdy nešiel sám ďalej ako na koniec ulice. No keď nájde na dvore zavraždeného susedkinho psa, vydáva sa na hrôzostrašnú cestu, ktorá mu prevráti celý život naruby.

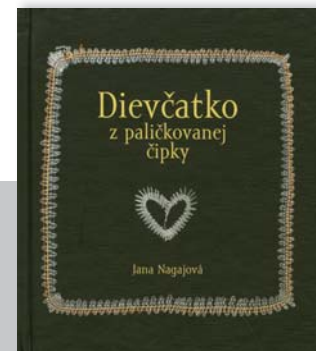
Dievčatko z paličkovanej čipky

Jana Nagajová

Bratislava: Porta libri, 2016. – 71 s.

ISBN 978-80-8156-067-5. [T J3 056]

Silná výpoveď o príbehu jednej rodiny. Odkedy mama ťažko ochorie a dcérke diagnostikujú Aspergerov syndróm, bolesť a strach sa striedajú s láskou a nádejou. Paličkováná čipka predstavuje parabolou k životu s autizmom a Aspergerovým syndrómom. Na rozdiel od maľby, pri ktorej jemný štetec vyplňa plochy, paličkováná čipka sa tvorí na podložke, do ktorej sa musia zabodávať ostré hroty...

Divoké zvěře

K. I. Al-Ghani

il. Haitham Al-Ghani; z angl. orig. prel.
Kateřina Grofová. – Brno: Edika, 2014. – 46 s.
ISBN 978-80-266-0542-3. [T J3 066]

Obrázková kniha predstavuje v jednoduchom príbehu jednu z funkčných techník, ako zvládnuť výbuch hnevu u detí s Aspergerovým syndrómom. Zhmotnenie hnevu do predstavy „divokého zvierťaťa“ je pre ostatné deti najlepším spôsobom, ako odlišiť hnev od jeho nositeľa a pomôcť situáciu zvládnuť. Knižka obsahuje aj ďalšie metodiky a návody pre rodičov a deti.

Fushigina tomadachi

[Môj zvláštny priateľ]

[text a il.:] Yukihiro Tajima

Tokyo: Kumon Shuppan, 2014. – [42] s.
ISBN 978-4-7743-2344-2. [BIB 2015/169]

White Ravens 2015

Yakkun je autisita a v škole sa správa čudne – potichu si šepká nezmysly, vie sa rýchlo nahnevať a zavše počas hodiny len tak vybehne z triedy. Nový spolužiak Yusuke je najprv zmätený, ale postupne začína rozumieť Yakkunovým pocitom a frustrácii. Podporuje ho a obhajuje pred učiteľmi a spolužiakmi aj ďalej na strednej škole, ba ich priateľstvo pretrváva aj neskôr v dospelosti.

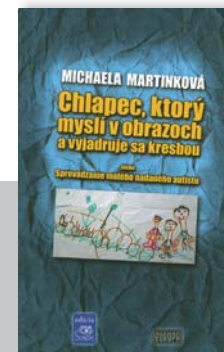

Chlapec, který myslí v obrazech a vyjadruje sa kresbou

Michaela Martinková

Bratislava: Európa, 2006. – 256 s.
ISBN 80-89111-21-1. [T J3 018]

Denník matky, ktorá pútavo a otvorene hovorí o ťažkostiach i radoostiach pri výchove svojho autistického syna Mateja. Autistické dieťa sa nevie samo hrať, má zníženú schopnosť postarať sa o seba, tráviť voľný čas, zapájať sa do kolektívu rovesníkov a vlastnej rodiny. Je nesmierne náročné porozumieť uzavretému svetu autizmu a nájsť cestu k porozumeniu.

Ian's walk

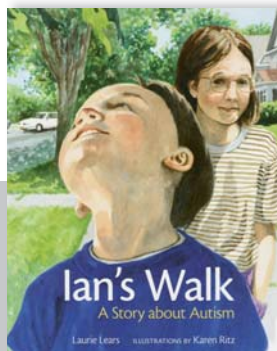
[Vychádzka s Ianom]

Laurie Lears

il. Karen Rotz – Morton Grove: Albert Whitman & Company 2004. – [32] s.
ISBN 978-0-8075-3481-6. [Z L155]

Cena Dolly Gray za detskú literatúru

Súrodenci Julie a Tara musia so sebou zobrať von aj ich mladšieho brata Iana, ktorý je autista, i keď sa im nechce. Počas vychádzky Julia popisuje Ianovove správanie a priznáva svoje rozpaky z neprijemností, ktoré Ian spôsobuje. Keď sa Ian zrazu stratí, sestra pochopí, že jediný spôsob ako ho nájsť, je "myslieť ako Ian", čo ju nakoniec skutočne privedie na jeho obľúbené miesto.

Il mondo è anche di Tobias

[Svet patrí aj Tobiasovi]

Elena Spagnoli Fritze

il. Michele Ferri. – Roma: Ed. Lapis, 2009.
– [32] s.
ISBN 978-88-7874-137-9. [CL IBBY 2010/091]

Čestná listina IBBY 2010 za ilustráciu

Tobias nerozpráva a je autista. Spolu so svojou matkou každodenne zdolávajú ťažké úlohy, ktoré na nich čakajú vo zvláštnom poetickom svete niekde na pomedzí medzi realitou a fantáziou. Učitelia tam vystupujú ako draci a deti ako škriatkovia, ale milujúca mama vždy dokáže vymyslieť dômyselný spôsob, ako pomôcť svojmu synovi.

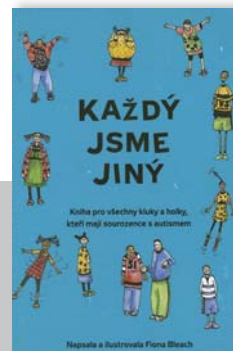

Každý jsme jiný

[text a il.:] Fiona Bleach

z angl. orig. prel. Lucie Bělohávková,
Veronika Šporclová. – Praha: APLA, 2011.
– 71 s.
ISBN 978-80-97690-06-2. [T J3 061]

Kniha je určená predovšetkým súrodencom detí a mladých ľudí s PAS (poruchou autistického spektra), ale rovnako aj ich spolužiakom, kamarátom či susedom. Zrozumiteľne a láskavo vysvetľuje základné prejavy autizmu a ponúka rady a odporúčania, ktoré môžu pomôcť k spokojnejšiemu rodinnému životu.

Keď dva a dva je päť (zápisník matky)

Lýdia Podobná

il. Ráchel Orvošová. – Bratislava: Porta libri, 2016. – 136 s.
ISBN 978-80-8156-049-1. [T J3 057]

.....

Nezvyčajne autentická výpoveď matky štyroch detí, z ktorých jeden syn má Aspergerov syndróm. Kniha je plná príbehov, v ktorých „ľavá strana rovnice nekorešponduje s pravou“. S humorom a nadhľadom podáva obraz každodenného života rodiny, ale aj úvahy o zmysle toho, čo a ako žijeme.

Krič potichu, braček

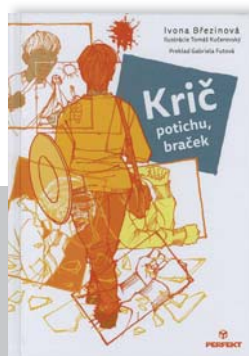
Ivona Březinová

z čes. orig. prel. Gabriela Futová;
il. Tomáš Kučerovský. – Bratislava: Perfekt, 2017. – 205 s.
ISBN 978-80-8046-871-2. [NDK 2017/15]

Najlepšia detská kniha jesene 2017

.....

Jeremiáš je iný ako väčšina jeho rovesníkov. Odlišnosť pramení z jeho autistickej poruchy, ktorá ovplyvňuje život celej rodiny. Predovšetkým jeho dvojča Pamela s ním prežíva blízky, no náročný vzťah. Kniha, písaná s humorom, realisticky a zároveň s citom, odkrýva dušu ľudí s autizmom a pomáha prekonávať predsudky voči ich odlišnému správaniu.

Marcelo objavuje skutočný svet

Francisco X. Stork

z angl. orig. prel. Alena Redlingerová.
– Bratislava: Vydavateľstvo Slovart, 2010.
– 272 s.
ISBN 978-80-556-0144-1. [Z S218]

**Cena Schneider za rodinnú
knihu 2010**

.....

Marcelo Sandoval počuje hudbu, ktorú nikto iný počuť nemôže. Je to jeden z prejavov autistickej poruchy. No jeho otec tomu nikdy celkom neveril. Prinúti ho cez leto brigádovať v podateľni svojej právnickej firmy, aby ho zapojil do skutočného sveta. Obrázok dievčaťa s polovicou tváre ho privedie do sveta plného trápenia, nespravodlivosti a naučí ho, ako s tým všetkým bojovať.

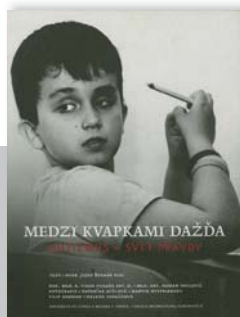
Medzi kvapkami dažďa

Jozef Bednár

fot. Katarína Acélová, Martin Bystriansky,
Filip Rozman, Helena Varečková. – Trnava:
Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Fakulta
masmediálnej komunikácie, 2009. – 230 s.
ISBN 978-80-8105-119-7. [NKS 09/02]

Najkrajšie knihy Slovenska 2009

Knižná podoba ročníkového projektu študentov, hľadajúcich tajomnosť fotografie cez dokumentárny pohľad na život autistických detí. Čierno-biela výpoveď, zameraná na individualitu vo svete farieb a snov, umožňuje čitateľovi spoznať súdržnosť autistických detí a ich rodičov či pedagógov. Fotografie približujú detských hrdinov cez rôzne zátišia, hry a najmä prostredníctvom individuálnych portrétov.

Prečo skáčem

Naoki Higašida

z angl. orig. prel. Bronislava Duhanová.
– Bratislava: Tatran 2015. – 167 s.
ISBN 978-80-222-0743-0. [T J3 058]

Pozoruhodná knižka, ktorú napísal autor, keď mal len trinásť rokov. Naoki má vážnu formu autizmu, no napriek tomu sa naučil komunikovať s okolitým svetom. Vo svojej knižke dáva nahliadnuť do ťažko pochopiteľnej mysle ľudí s autizmom, vysvetľuje ich záhadné správanie, prezrádza, ako vnímajú čas, život, krásu a prírodu. Ukazuje, že autistom nechýba humor, fantázia ani empatia.

S rukama na uších

Jana Makovcová

il. Vojtěch Otčenášek. – Blansko: ALMI,
2010. – 122 s.
ISBN 978-80-904344-7-9. [T J3 060]

Matka dvoch autistických chlapcov, zakladateľka webového portálu pre rodičov detí s postihnutím, matematicka a spisovateľka sa v knihe delí o postrehy zo života svojej rodiny. Humorne a s nadhľadom hovorí o neľahkých situáciách, o únave, strachu, a potrebe súdržnosti v rodine.

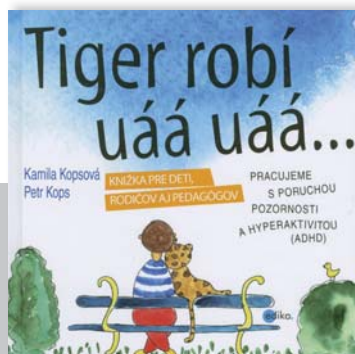
Tiger robí uáá uáá

Kamila Kopsová, Petr Kops

z čes. orig. prel. Ľuba Nguyenová Anhová;
il. Terézia Horalová. – Brno: Edika, Praha:
Albatros Media, 2016. – 39 s.
ISBN 978-80-266-0950-6. [T J3 055]

.....

Knižka pre deti, rodičov aj pedagógov, ktorá im chce pomôcť pri práci s poruchou pozornosti a hyperaktivitou (ADHD). Postava hlavného hrdinu Jakuba je spojením niekoľkých skutočných príbehov detí s prejavmi ADHD. Tiger reprezentuje časť vnútorného sveta, ktorú takéto dieťa nemá vždy pod kontrolou. Jakub postupne spoznáva svojho tigra, a snaží sa ho ovládať a trénovať.

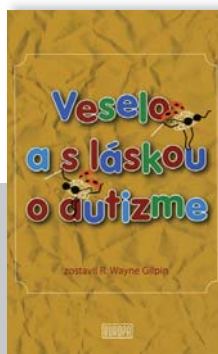
Veselo a s láskou o autizme

[zost.] R. Wayne Gilpin

z angl. orig. prel. Tatiana Komanová.
– Bratislava: Európa, 2009. – 109 s.
ISBN 978-80-98111-54-1. [T J3 065]

.....

Autor je otcom Alexa, šesťnásťročného autistického mládenca, a dlhoročným prezidentom a tajomníkom Americkej autistickej spoločnosti. Kniha je pestrou zbierkou príbehov zo života viacerých amerických detí s autizmom, doplnená o výroky, anekdoty a postrehy, ktoré zachytili ich rodičia.

Zrakové postihnutie

El cuento fantasma

[Príbeh o fantómovi]

Jaime Gamboa

il. Wen Hsu Chen. – El Encinal: Amanuense, 2013. – [32] s.
ISBN 978-9929-8117-7-5. [BIB 13/2017/II]

**Čestné uznanie vydavateľstvu
BIB 2013**

Poetická kniha z Guatemaly je plná alegórií. Príbeh si žil schovaný v tmavom kútiku knižnice a nikto ho nečítal. Vždy keď prišiel nejaký čitateľ, schúlil sa ešte viac a šepkal si: „Ja som fantóm, nikto ma nevidí.“ Až jedného dňa nevidiace dievčatko nájde knihu a odкрýva príbeh skrytý v knihe, vydanej s Braillovým písmom.

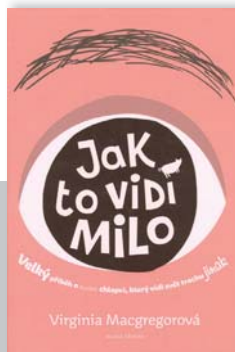

Jak to vidí Milo

Virginia Macgregorová

z angl. orig. prel. Helena Hartlová. – Praha: Mladá fronta, 2014. – 297 s.
ISBN 978-80-204-3356-5. [Z M201]

Deväťročný Milo trpí zriedkavou očnou vadou, kvôli ktorej postupne stráca zrak. Zároveň vidí veci, ktorých si iní vôbec nevšimnú. Vidieť viac ho učí babička, na ktorú sa Milo po odchode otca upne a ktorá pre zmenu zase nerozpráva. Babička sa sťahuje do domova dôchodcov. Milo si pri svojich návštevách všimá, že v domove sa dejú čudné veci a pustí sa do pátrania...

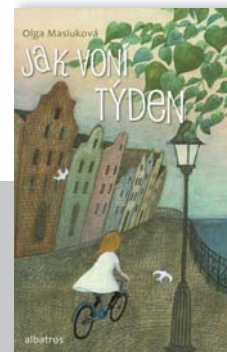

Jak voní týden

Olga Masiuková

z poľ. orig. prel. Barbora Gregorová; il. Nanako Ishida. – Praha: Albatros, 2014. – 106 s.
ISBN 978-80-00-03803-2. [Z M202]

Nevidiace dievčatko Konstantina má rado slová, vône, vietor vo vlasoch a prechádzky. Všetko berie s humorom a nechápe, prečo by ju mal niekto ľutovať. Farby si síce nevie predstaviť, ale dni v týždni bezpečne rozozná podľa vôní. Lásková knižka učí zdravé deti, že svet sa má vnímať všetkými zmyslami.

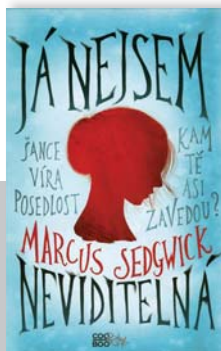
Já nejsem neviditelná

Marcus Sedgwick

z angl. orig. prel. Dana Stuchlá. – Praha:
CooBoo, Albatros, 2015. – 271 s.
ISBN 978-80-7447-803-1. [Z S220]

**Cena mladých kritiků Guardian
2014**

Laureth Peakovou naučil jej otec sledovať opakujúce sa udalosti, vzory a čísla – čo je niečo, na čo má mimoriadne nadanie. Dôvod? Je slepá. Potom sa ale otec stratí, Laureth zoberie svojho mladšieho bračeka a vydajú sa spolu rozlúsknuť záhadu, ktorá ich dovedie až do New Yorku. Jej schopnosti im pomôžu vypátrať šokujúce a nebezpečné zistenia....

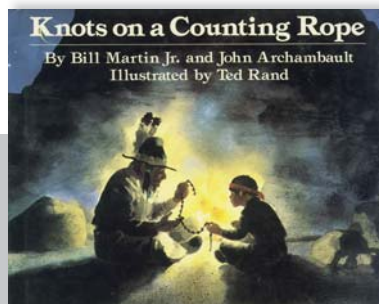
Knots on a counting rope

[Uzly na počítacom lane]

Bill Martin Jr., John Archambault

il. Ted Rand. – New York: Henry Holt
& Comp., 1987.
ISBN 0-8050-0571-4. [BIB 89/273]

Nevidiaci indiánsky chlapec menom Chlapec-Silný-Od-Modrých-Koní po večeroch prosí svojho starého otca, aby mu rozprával o jeho narodení a o veľkých pretekoch. V tomto dojímavom príbehu je počítacie lano metaforou plynutia času a postupného budovania dôvery vo vlastné schopnosti a silu vyrovnávať sa s ťažkou životnou úlohou.

La increíble tía Dorita

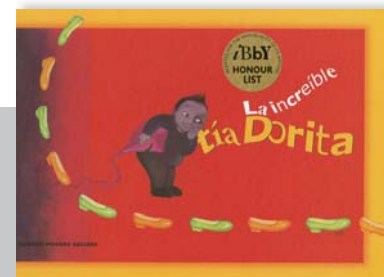
[Neuveriteľná teta Dorita]

[text a il.] Rosario Moyano Aguirre

– La Paz [Bolívia]: Plural, 2012. – 16 s.
ISBN 978-99954-2-279-0. [CL IBBY 2014/6]

**Čestná listina IBBY 2014
za literárne dielo**

Príbeh chlapca, ktorý trávi svoj voľný čas pri počítači. Jedného dňa ich rodinu navštívi nevidiaca teta Dorita, ktorá všetko zmení. Chlapec sprevádza tetu na vychádzke a opisuje, čo vidí naokolo. Zrazu objavuje dovtedy skryté krásy a zaujímavosti sveta.

Mimi a Liza

**Alexandra Salmela;
námet Katarína Kerekesová,
Katarína Moláková**

il. Katarína Kerekesová, Boris Šima, Ivana Šebestová. – Bratislava: Vydavateľstvo Sloart; Vištuk: Fool Moon, 2013. – 165 s. ISBN 978-80-556-1088-7. [IL 1132]

Najkrajšie knihy Slovenska 2013

Nevidiaca Mimi žije vo svete za zavretými očami. No jej svet vôbec nie je nudný a čiernobiely. Spolu s neposednou Lízou spoznávajú susedov a prežívajú neuveriteľné dobrodružstvá, kde zrak zrazu nie je taký dôležitý. Kniha vznikla podľa rovnomenného animovaného seriálu RTVS.

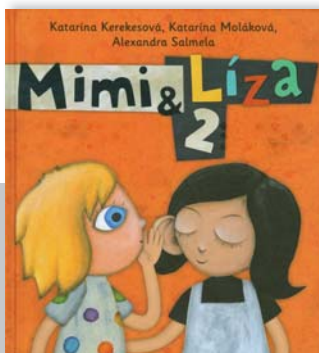

Mimi a Liza 2

**Alexandra Salmela;
námet Katarína Kerekesová,
Katarína Moláková**

il. Katarína Kerekesová, Boris Šima, Ivana Šebestová. – Bratislava: Vydavateľstvo Sloart; Vištuk: Fool Moon, 2015. – 163 s. ISBN 978-80-556-1449-6. [IL 1290]

Po veľkom úspechu prvej série večerníčkov a knihy prichádza autorský tím s ďalšími príbehmi. Dve nezvyčajné kamarátky Mimi a Liza nás opäť zavedú do fantastických svetov. V starých hodinách nájdou zlomyseľnú vílu Hrdzu, pod zemou zas úspešnú atlétku – dážďovku Nelu, vesmírom letia v bubline.

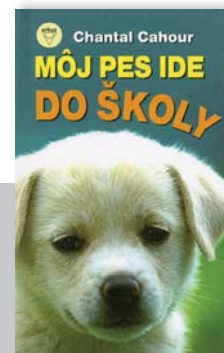

Môj pes ide do školy

Chantal Cahour

z franc. orig. prel. Jela Mlčochová. – Senica: Arkus, 2005. – 120 s. ISBN 80-88822-69-6. [Z C004]

Súrodenci Agatha, Eva a Mathieu sú od radosti celí bez seba. Konečne sa im podarilo presvedčiť rodičov, aby im zadovážili psa. Krásne šteniatko labradora im však bude patriť iba jediný rok, pretože potom pôjde na výcvik, aby sa z neho stal vodiaci pes pre nevidiacich.

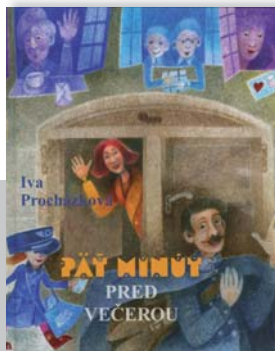
Päť minút pred večerou

Iva Procházková

z čes. orig. prel. Zuzana Stanislavová;
il. Kristína Šímková. – Bratislava: Q111,
2010. – 35 s.
ISBN 978-80-89092-58-1. [IL 0999]

Čestná listina IBBY 2012
za preklad

Príbeh o dievčatku Babeta, ktoré sa narodilo s vrodenou zrakovou vadou, o jej smutnej mamičke a o ujovi poštárovi, ktorý im pomohol a stala sa z nich rodina. Rozprávanie je civilné bez falošných slz, naopak je radostné, plné atmosféry krásnych vzťahov.

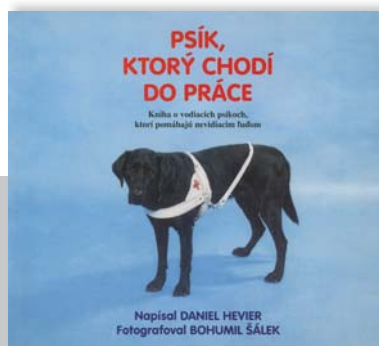

Psík, ktorý chodí do práce

Daniel Hevier

fot. Bohumil Šálek. – Bratislava: Hevi, 2000.
– 31 s.
ISBN 80-85518-54-6. [AU 070]

Útla knižka o vodiacich psíkoch, ktorí pomáhajú nevidiacim ľuďom. Čitateľ sa môže dozvedieť viac o ich povahe, živote a aj o tom, ako sa máme správať k týmto štvornohým priateľom.

Rozprávky do tmy

Ján Pochanič

Bratislava: Pro Solutions, 2012. – 94 s.
ISBN 978-80-8139-012-8. [AU 278]

Súbor 24 rozprávok, ktoré sprevádzajú kresby nevidiacich a slabozrakých detí z Levoče, je výletom do ríše každodenných situácií a príbehov. Vďaka zaujímavým textom a netradičnému pohľadu autora sa bežný svet mení na rozprávkový.

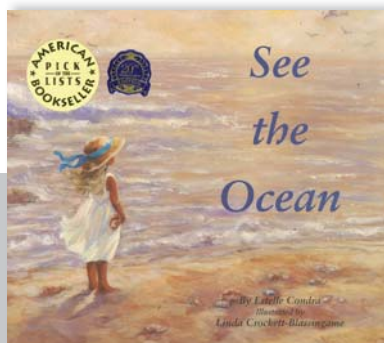
See the ocean

[Vidím oceán]

Estelle Condra

il. Linda Crockett-Blassingame. – Nashville, Tenn.: Inclusive Books, 2013. – [32] s.
ISBN 0-9778143-0-0. [Z C126]

Nevidiaca Nellie miluje oceán. Ich rodina každé leto cestuje autom cez Čierne hory k domčeku na pobreží. A zakaždým jej dvaja bratia súťažia, kto prvý uvidí more. Nellie nikdy nevyhráva, až tohto roku. Tentoraz sú kopce prikrýté hustou hmlou a nikto nevidí oceán – nikto okrem Nellie, ktorá vďaka svojim rozvinutým zmyslom zacíti oceán už z diaľky.

Six dots

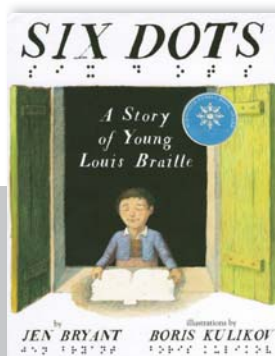
[Šesť bodiek]

Jen Bryant

il. Boris Kulikov. – New York: Alfred A. Knopf, 2016.
ISBN 978-0-449-81337-9. [Z B194]

Cena Schneider za rodinnú knihu 2017

Životopisná kniha o Louisovi Braillovi. Mal iba päť rokov, keď stratil zrak. Chcel žiť ako jeho vrstovníci a viac ako čokoľvek iné túžil čítať knihy. Bol veľmi inteligentný, tak si vymyslel slepecké písmo – systém znakov, ktoré sa dajú čítať hmatom. Systém bol tak prepracovaný, že sa ujal a používa sa dodnes.

Svetlo, ktoré nevidíme

Anthony Doerr

z angl. orig. prel. Martin Kubuš. – Bratislava: Ikar, 2016. – 575 s.
ISBN 978-80-551-4591-4. [Z D096]

Vítaz Pulitzerovej ceny 2015

Šesťročná Marie-Laure prichádza o zrak, a tak otec postaví dokonalú repliku štvrte, kde bývajú, aby sa dcéra naučila orientovať hmatom a trafila domov. Keď má dvanásť, do Paríža vtrhnú nacisti. Sirota Werner vyrastá v nemeckom banskom mestečku, kde jedného dňa naďabí na jednoduchý rádioprijímač. Strhujúci príbeh dvoch mladých ľudí, ktorí unikajú pred hrôzami 2. svetovej vojny.

Sluchové postihnutie

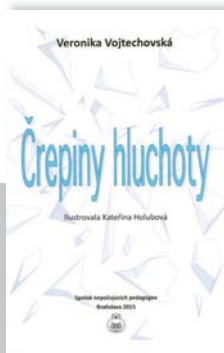
Črepiny hluchoty

Veronika Vojtechovská

il. Kateřina Holubová. – Bratislava: Spolok nepočujúcich pedagógov (SNEPEDA), 2015.
– 154 s.
ISBN 978-80-969695-6-2. [T J3 063]

.....

Publikácia chce počujúcim čitateľom priblížiť život nepočujúcich a pokiaľ je možné, tieto odlišné svety zbližieť a prispieť k väčšej tolerancii a pochopeniu zo strany počujúcich. Tvorí ju 60 rôznych príbehov zo života, veselých aj smutných, ale hlavne nútiacich k rozmyšľaniu. Čiernobiele ilustrácie taktiež vytvorila nepočujúca ilustrátorka.

Le mime

[Mím]

Albert Jacquard, Marie-José Auderset

il. Béatrice Poncelet. – Geneve: La Joie de lire, 1994. – 34 s.
ISBN 2-88258-038-X. [CL IBBY 1996/039]

.....

Čestná listina IBBY 2014 za literárne dielo

.....

Protagonistom je nepočujúci chlapec, ktorý sa rozhodne stať sa mímom v rodinnom cirkuse. Príbeh je o jeho pevnej vôli, sile bojovať s nesúhlasom okolia a o stretnutí s klaunom, ktorý mu prezradí ťaživé tajomstvo.

Ohibo alami

[Mám rád svoj svet]

Kifah Bu Ali

il. Juana Martinez Neal. – Sharjah: Kallimat, 2013. – [24] s.
ISBN 978-9948-16-391-6. [CLIBBY 2014/054]

.....

Čestná listina IBBY 2014 za literárne dielo

.....

Arabská obrázková kniha, v ktorej nepočujúci chlapec hovorí o svojom tichom svete. Vysvetľuje, že niekedy sa cíti osamelý a vylúčený, inokedy zas prežíva šťastné chvíle so svojou mačkou, rodinou a kamarátmi. Jemne prerozprávany a krásne ilustrovaný príbeh ukazuje kontrast medzi vnútorným tichým svetom chlapca a hlučným chaotickým svetom vonku.

The raging quiet

[Zúrivé ticho]

Sherryl Jordan

London: Simon&Schuster UK, 2000. – 318 s.
ISBN 0-689-82706-7. [CL IBBY 2002/033]

Čestná listina IBBY 2002
za literárne dielo

Román novozélandskej autorky zasadený do obdobia stredoveku rozpráva príbeh dvoch ľudí, ktorí čelia predsudkom spoločnosti. Raven je „dedinský blázon“ odmietaný okolím, pretože nerozpráva. Mladá žena Marnie zisťuje, že Raven nie je hlúpy, ale iba nepočuje. Vyvinú si zvláštny spôsob komunikácie pomocou posunkov, za čo ju dedinčania začnú podozrievať z bosoráctva.

Ticho rukou písané

Zost. Roman Vojtechovský

Bratislava: Spolok nepočujúcich pedagógov (SNEPEDA), 2008. – 136 s.
ISBN 978-80-969695-4-8. [T J3 030]

Rozprávky, básne, poviedky a komiksy zo života nepočujúcich, ktorých autormi sú tiež nepočujúci – Veronika Holubová, Denisa Gálová, Linda Svoradová, Martina Gelienová, Jozef Rigo, Peter Birka, Roman Vojtechovský a ilustrátori Barbora Paulovičová, Barbora Pfundtnerová, Zoltán Király, Linda Svoradová.

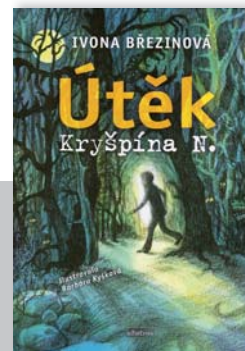
Útěk Kryšpína N.

Ivona Březinová

il. Barbora Kyšková. – Praha: Albatros, 2014.
– 93 s.
ISBN 978-80-00-03712-7. [Z B196]

Zlatá stuha 2015

Kryšpín je fajn, ale trochu utiahnutý chlapec, ktorý kvôli poruche sluchu nosí načúvadlá. Do kolektívu veľmi nezapadá a jeho inakosť dráždi spolužiakov. Chlapci v škole čoskoro vycítia jeho zraniteľnosť, počiatkové nevinné útoky sa menia na šikanovanie. Kryšpín nevydrží tlak okolia a jednej noci z utečie z horskej ubytovne...

Poruchy reči

A boy and a jaguar

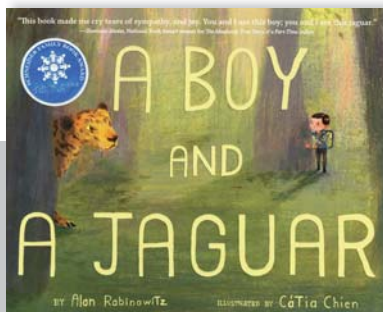
[Chlapec a jaguár]

Alan Rabinowitz

il. Cátia Chien. – Boston, New York:
Houghton Mifflin Harcourt, 2014. – [32] s.
ISBN 978-0-547-87507-1. [Z R093]

Schneider Family Book Award 2015

Obrázková kniha rozpráva skutočný príbeh autora, ktorý už ako malý chlapec miloval zvieratá v zoologickej záhrade a nechápal, prečo sú uväznené v klietkach. Trpel pre svoju rečovú vadu – zajakavosť. Jediný s kým dokázal plynule rozprávať, bol jaguár v ZOO. Neskôr v dospelosti, keď prekonal rečový problém, pomáhal chrániť zvieratá v divočine a bol ich „hovorcom“ pri viacerých úspešných projektoch.

Das Buchstaben Monster

[Písmenková obluda]

[text a il.:] Vera Eggermann

[text a typografia:] Ueli KleeB

Zürich: Atlantis Kinderbücher, Pro Juventute, 2000. – 26 s.

ISBN 3-7152-0433-8. [BIB 01/322]

Vtipná obrázková kniha o netvorovi, ktorý požíra písmená. Pán Bodka je vášnivý zberateľ písmen a slov a nejasné pojmy konzultuje so svojim priateľom vtáčikom. Keď netvor požerie všetky písmenká z jeho zbierky, zmiznú aj celé slová a ľudia už nemôžu rozprávať. Treba nájsť nové slová, možno aj doviesť nejaké z cudziny alebo vymyslieť iné riešenie... Kniha je výbornou logopedickou pomôckou.

Ela cea fără de cuvinte

[Ela bez slov]

Victoria Pătrașcu

il. Cristiana Radu. – București: Cartea Copiilor, 2015. – [28] s.
ISBN 978-606-8544-10-6. [BIB 15/311]

The White Ravens 2016

Ela, dievča s elektívnym mutizmom, nerozpráva s okolím a žije ponorená vo svojom vlastnom svete. V duchu sa hrá so slovami a skladá si z nich predstavy, v ktorých ožívajú imaginárne stvorenia. Až sa spozná s chlapcom, ktorému neprekáža jej inakosť a nájde si cestu do jej fantazijného sveta. Zrazu z nej začnú plynúť slová...

Mia Tiu ja sata sanaa

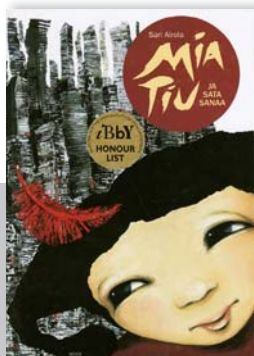
[Mia Tiu a sto slov]

[text a il.:] Sari Airola

Helsinki: WSOY, 2006. – [28] s.
ISBN 951-0-31353-X. [CL IBBY 2008/084]

Čestná listina IBBY 2008
za ilustráciu

Fínska obrázková kniha o čínskom dievčatku menom Mia Tiu, ktoré miluje rezance, jahodovú zmrzlinu a červenú farbu. Hoci má hlavu plnú príbehov, nerozpráva. Keď jej krásnemu červenému vtáčikovi začne blednúť perie a slabnúť spev, Mia ho zavedie k liečiteľovi. Tu nastáva obrat v jej živote, nielen že získava nového priateľa, ale objaví svoj zabudnutý hlas.

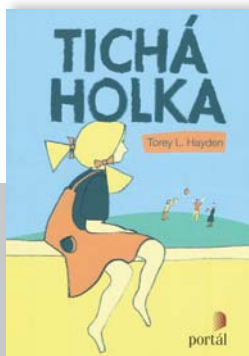

Tichá holka

Torey L. Hayden

z angl. orig. prel. Linda Bartošková. – Praha:
Portál, 2015. – 317 s.
ISBN 978-80-262-0793-1. [Z H101]

Venus je sedemročné afroamerické dievčatko, ktoré trpí elektívnym mutizmom. Žije v komplikovaných rodinných pomeroch a chodí do špeciálnej triedy. Nerozpráva a okoliu sa zdá, že ani vôbec nevníma. Pochopenie novej učiteľky a spoločnosť podobných detí pomôže napokon Venus nájsť cestu, ako opustiť hradbu svojho mlčania.

II.

KNIHY VYTVORENÉ
V ŠPECIÁLNYCH FORMÁTOCH

Knihy pre nevidiace a slabozraké deti

Come and draw with us

[Pod' si s nami kresliť]

Eva Halasová

ed. Peter Milčák. / Mississauga, ON
[Canada]: Fingertip Reading, 2008.

– [122] s., príl.

ISBN 978-0-9810849-2-3. [T J3 070]

.....

Cvičebnica je určená nielen pre nevidiace deti, ale aj pre všetky deti, ktoré majú problémy s jemnou motorikou. Dieťa pracuje oboma rukami – kým jednou rukou hmatá obrázkov, druhou môže kresliť, pričom sa necháva viesť líniami vytlačenými do fólie. Náročnosť sa postupne zvyšuje, ku každému obrázku je aj niekoľko úloh. Autorka je špeciálnou pedagogičkou na základnej škole pre nevidiacich a slabozrakých v Levoči.

Fairy Tales: Inchelina. The Steadfast Tin Soldier

[Rozprávky: Palculienka.
Statočný cínový vojačik]

Hans Christian Andersen

transl. Erik Christian Haugaard; ill. Renata Milčáková; ed. Peter Milčák. – Mississauga, ON [Canada]: Fingertip Reading, 2008.

– 122 s.

ISBN 978-0-9810849-1-6. [T J3 068]

Najkrajšie knihy Slovenska 2008

.....

Anglické vydanie známych rozprávok H. Ch. Andersena, upravené a prispôbené pre nevidiace a slabozraké deti. Kniha je určená pre spoločné čítanie vidiacich a nevidiacich. Bežný text vytlačený ofsetom je na vedľajšej strane paralelne sprevádzaný textom v Braillovom písme. Výnimočnosť vydania podčiarkujú originálne hmatové ilustrácie.

Fairy Tales: Puss-in-boots. Cinderella. Donkeyskin

[Rozprávky: Kocúr v čizmách.
Popoluška. Oslia koža]

Charles Perrault

transl. Neil Philip & Nociletta Simborowski; ill. Renata Milčáková; ed. Peter Milčák.

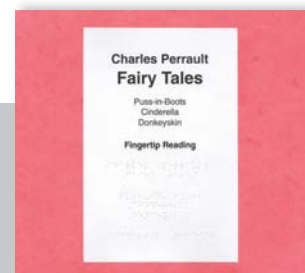
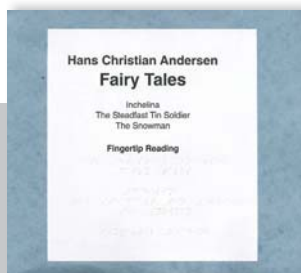
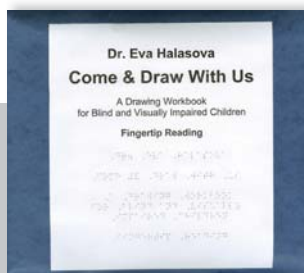
Mississauga, ON [Canada]: Fingertip Reading, 2008. – 99 s.

ISBN 978-0-9810849-0-9. [T J3 069]

Najkrajšie knihy Slovenska 2008

.....

Nadväzujúce vydanie klasických príbehov francúzskeho rozprávkara Ch. Perraulta upravené pre slabozraké deti. Tak ako predchádzajúci titul, aj tu je príbeh prezentovaný paralelne bežným aj Braillovým písmom. Vnímanie textu podporujú originálne taktilné ilustrácie, využívajúce rôzne materiály, štruktúry a tvary, s odklápacími okienkami a pohyblivými prvkami.

Le joueur de plume

[Hra s perím]

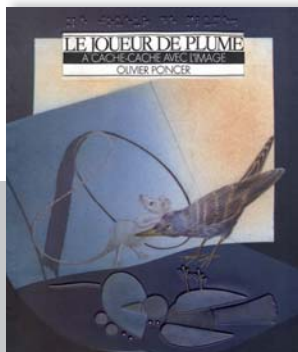
[text a il.:] Olivier Poncer

Caen: Laurence Olivier Four, Lyon: Chardon bleu, 1984. – [28] s.

ISBN 2-86833-006-1. [BIB 85/082]

**Čestné uznanie vydavateľstvu
BIB 1985**

Kniha je určená nevidiacim deťom, ktoré čítajú rukami, ale rovnako aj zdravým mladým čitateľom, aby lepšie pochopili svet nevidiacich. Knižka, ktorá obsahuje mnohé skrývačky a hry, je tlačенá bežným textom a doplnená Braillovým písmom a farebnými reliéfnymi ilustráciami.

Medvedík Pú

[v 3 zväzkoch]

A. A. Milne

prel. Stanislav Dančiak; il. Renáta Milčáková, red. Peter Milčák. – Levoča: Modrý Peter, Slovenská knižnica pre nevidiacich, 2010. – 3. zväzky, spolu 372 s. ISBN 978-80-85515-95-4. [T J 071; T J 072; T J 073]

Oblúbená rozprávková kniha A. A. Milneho o príhodách malého medvedíka a jeho priateľov je upravená pre nevidiace a slabozraké deti do podoby trojzväzkového súboru. Kombinácia štandardne vytlačených textov a Braillovho písma umožňuje spoločné čítanie rodičov s deťmi. Krásne literárne dielo je obohatené originálnymi hmatovými ilustráciami.

Oiseau rouge

[Červený vták]

[text a il.:] Patrick Fort

Caen: Laurence Olivier Four, 1987. – [20] s. ISBN 2-86833-014-2. [BIB 87/070/1]

**Čestné uznanie vydavateľstvu
BIB 1987**

Lietadlo jednoplošník s názvom Červený vták v tejto hravej obrázkovej knižke predvádza let za rôznych poveternostných podmienok, ukazuje čo všetko zvládne a ako je skonštruovaný. A to všetko s paralelným textom v Braillových znakoch a s reliéfnymi farebnými ilustráciami.

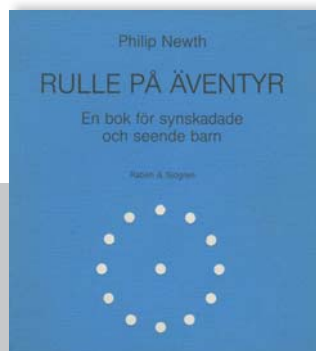
Rulle på eventyr

[Kotúľať sa za dobrodružstvom]

[text a il.:] Philip Newth

Oslo: Tiden Norsk Forlag, 1977. – [44] s.
ISBN 82-10-01397-1. [BIB 79/607]**Čestné uznanie vydavateľstvu
BIB 1979**

Bodky postupne narastajú, menia sa na iné tvary, pohybujú sa. Perforácie na farebných stranách reprezentujú rôzne tvary a obrazce, sprevádza ich text klasický aj v Braillovom písme.

Slovensko a UNESCO

Ľubica Pinčíková,
Gabriela Rerkováil. Matúš Vacula. – Levoča: Slovenská
knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu,
2012. – 46 s.
ISBN 978-80-18-01454-7. [T J3 050]

Slovenská republika má zapísaných do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO zatiaľ sedem pamiatok, päť kultúrnych a dve prírodné. Cieľom tejto publikácie je sprostredkovať slovenské jedinečnosti v klenotnici svetových pamiatok. Bežný text je sprevádzaný textom v Braillovom písme a čiernobielymi ilustráciami s reliéfnym prekrytom.

What's that?

[Čo to je?]

[text a il.:] Virginia Allen Jensen

Odense: Ibis, 1977. – [24] s.
ISBN 87-980471-0-8. [BIB 79/247]**Čestné uznanie vydavateľstvu
BIB 1979**

Hlavnými hrdinami zábavného príbehu sú Malý Drsný a Malý Chlpatý, ku ktorým sa postupne pridávajú Dlhý Drsný, Široký Drsný a ďalší, aby sa spolu zahrali na schovávačku. Jednoduchý text spolu so sprievodnými reliéfnymi hmatovými ilustráciami učia rozpoznávať tvary, veľkosť a vzdialenosť.

Knihy pre deti s poruchami sluchu

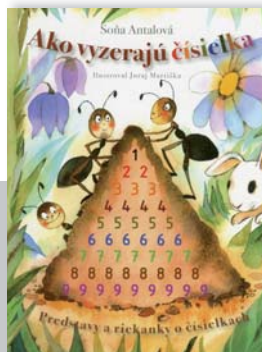
Ako vyzerajú čísielka

Soňa Antalová

il. Juraj Martiška. – Bratislava: ECO-AS,
2011. – [12] s.
ISBN 978-80-970599-1-0. [SL 070]

Najkrajšie knihy Slovenska 2011

Leporelo pre najmenšie deti chce pomôcť pri učení čísiel. Riekanky jednoduchými veršíkmi opisujú tvar alebo podobu číslice na obrázku. Číslo je vyjadrené aj znakom používaným v posunkovej reči pre ľudí s poruchami sluchu.

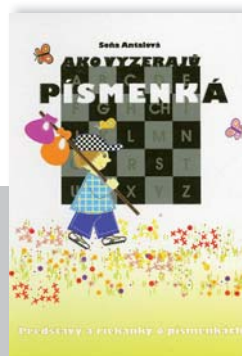

Ako vyzerajú písmenká

Soňa Antalová

il. Andrea Rolková-Pinková. – Bratislava:
ECO-AS, 2011. – [28] s.
ISBN 978-80-970599-0-3. [SL 069]

Leporelo chce pomôcť najmenším deťom pri učení abecedy a podporiť používanie pravej hemisféry mozgu viac než memorovanie. Riekanky jednoduchými veršíkmi opisujú tvar alebo podobu písmenka znázorneného na ilustrácii. V knihe sú uvedené aj znaky prstovej abecedy pre deti s poruchami sluchu.

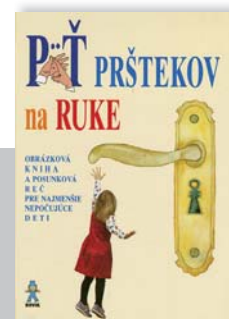
Päť prštekov na ruke

Daniel Hevier ... [et al.]

il. Oľga Bajusová. – Bratislava: Buvik, 1994.
– 63 s.
ISBN 80-85507-18-8. [T J3 003]

**Najkrajšie knihy Slovenska 1994;
Najkrajšia a najlepšia detská kniha
leta 1994**

Jedinečná obrázková čítanka pre najmenšie nepočujúce deti. Rovnako je určená aj ich rodičom, učiteľom a ostatným deťom, aby sa navzájom naučili komunikovať. Krátke príbehy a texty sú doplnené obrázkami a fotografiami posunkov. Pojmy posunkovej reči predstavujú najbežnejšie témy z domáceho prostredia a materskej škôlky. Podľa knihy vznikol i rovnomenný seriál RTVS.

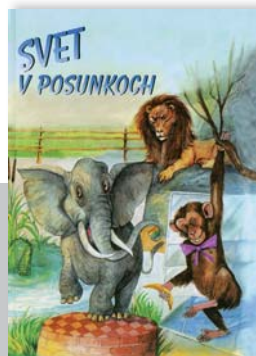
Svet v posunkoch

Štefan Csonka

il. Alexej Vojtášek. – Bratislava: MEDIA
TRADE – SPN, 1998. – 156 s.
ISBN 80-08-02034-2. [T J3 015]

.....

Ilustrovaná učebnica základov
posunkovej reči určená pre deti
s poruchami sluchu, ale aj pre
dospelých, rodičov a pedagógov.
Kniha sa člení na 31 tematických
okruhov a obsahuje základnú
slovnú zásobu potrebnú na bežnú
komunikáciu. Jednotlivé pojmy
sú zachytené slovensko-českým
textom a fotografiou znázorňujúcou
posunok aj so zachytením pohybu.
Kniha je bohato ilustrovaná.

III. ЛАҢКО ЧІТАТЕЛ'НÉ КНИҢ

A bit lost

[Tak trochu stratený]

[text a il.:] Chris Haughton

London: Walker Books, 2010. – [32] s.
ISBN 978-1-4063-3383-1. [BIB 2015/153]

Čestná listina IBBY 2012

Príbeh malého sovičaťa, ktoré vypadne z hniezda a s pomocou priateľov hľadá v lese svoju mamku. Jednoduchý dej, opakujúce sa sekvencie v texte, písma vhodné aj pre dyslektikov a ilustrácie s kontrastnými farbami robia z tejto útlej knižky výborného spoločníka pre deti zdravé aj s mentálnym postihnutím.

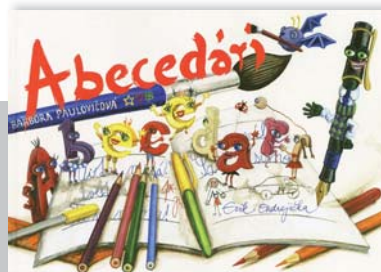

Abecedári

Erik Ondrejčíka

il. Barbora Paulovičová. – Bratislava:
Vydavateľstvo Spolku slovenských
spisovateľov, 2015. – [28] s.
ISBN 978-80-8061-791-2. [IL 1280]Najlepšia a najkrajšia detská kniha
leta 2015

Motivačná kniha na učenie sa abecedy a gramatiky. Rýmovaný text rozohráva mikropříbehy, v ktorých sú predstavené jednotlivé písmenká aj s ich väzbami, kamarátstvami a asociáciami. Okrem slovenských reálií sú naznačené aj iné abecedy používané vo svete. Edukatívna funkcia knihy je skrytá a nenápadná, hlavná je zábava pri spoznávaní a objavovaní. Autorkou ilustrácií je mladá nepočujúca výtvarníčka.

Actual size

[Skutočná veľkosť]

[text a il.:] Steve Jenkins

Boston: Houghton Mifflin Company, 2004.
– [32] s.
ISBN 0618-37594-5. [CL IBBY 2006/120]Čestná listina IBBY 2012
za ilustráciu

Kniha plná prekvapivých informácií o skutočnej veľkosti 18 druhov zvierat. Väčšina z nich je zachytená len ako detail, toľko koľko sa zmestí na jednu dvojstránku knihy. Ilustrácie vytvorené kombinovanou technikou s použitím koláže majstrovsky vystihujú štruktúru pokožky alebo kožušiny, a reálne farby.

Colors! Colores!

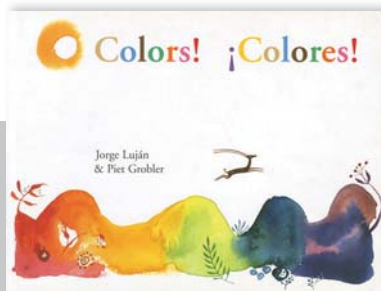
[Farby]

Jorge Luján

il. Piet Grobler. – Toronto: House of Anansi, 2008. – [24] s.
ISBN 978-0-88899-863-7. [BIB 2009/216]

Zlaté jablko BIB 2009

Bilingválna anglicko-španielska obrázková kniha je oslavou farieb. Predstavuje krásnu víziu našej planéty, kde príroda a ľudstvo žijú v harmónii. Postavička antilopy sprevádza čitateľa celou knihou, v ktorej sa priebežne predstavujú farby reprezentujúce jednotlivé časti dňa. Jemné ilustrácie, prehľadný dizajn a rýmované verše uľahčujú spoznávanie farieb.

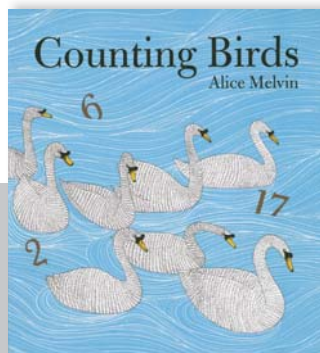
Counting birds

[Rátanie vtákov]

[text a il.:] Alice Melvin

London: Tate Publ., 2010. – [32] s.
ISBN 978-1-85437-855-2. [BIB 2015/435]

V tejto zábavnej knihe sú zachytené labute, lastovičky, pávy, husi a iné vtáky, ktoré možno stretnúť na britskom vidieku v priebehu dňa od úsvitu až po zotmenie. Láskové a milé ilustrácie operených zvieratiek sprevádzajú rýmované veršičky, ideálne na hlasné čítanie a učenie sa počtov od 1 po 20.

Emmène-moi au cirque

[Zober ma do cirkusu]

Nathalie Lété

Paris: Seuil jeunesse, 1998. – [32] s.
ISBN 9782020307093. [BIB 2003/103]

Obrázková kniha hýriaca farbami predstavuje prostredie cirkusu. V šapitó sa skrýva magický svet iluzionistov, žonglérov, povrazolezcov a bengálskych tigrov. Minimálny text, jasné farby ilustrácií a najmä roztváracie strany s vnútornými obrázkami prinášajú zážitok z objavovania a hry.

Ga je mee?

[Ideš so mnou?]

[text a il.:] Charlotte Dematons

Rotterdam: Lemniscaat, 2000. – [28] s.
ISBN 90-5637-288-2. [BIB 2001/112]

Cena detskej poroty BIB 2001

Obrázková kniha s hravými ilustráciami skrýva prekvapenie. Príbeh chlapca, ktorý sa vyberie zbierať jablká do záhrady, ale pri plnení svojej úlohy stretne medveďa, draka, pirátov, lupičov a zažije množstvo ďalších dobrodružstiev. Príbeh je prerozprávávaný pomocou obrázkov, v ktorých sa okrem sledovania deja dajú hľadať rozdiely, vtipné detaily, prekvapivé zákutia. Text je minimálny.

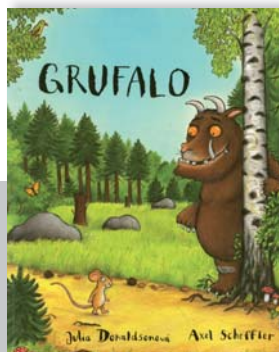
Grufalo

Julia Donaldsonová

[il.] Axel Scheffler; z angl. orig. prel. Eva Preložníková. – Nitra: Enigma, 2007. – [32] s.
ISBN 978-80-89132-42-3. [Z D084]

Cena Nestle Smarties za knihu 1999

Zábavný príbeh o myške, príšere Grufalovi a ďalších obyvateľoch lesa, v ktorom sa deti dozvedia, že aj to najhroznejšie monštrum nemusí byť v skutočnosti také strašné. Jednoduchý vtipný text, sympatické vyobrazenie obávaného tvora, prehľadný dizajn – to všetko robí tento titul jednou z najčítanejších obrázkových kníh na svete.

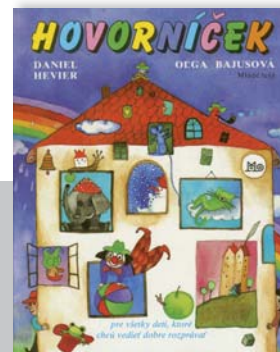
Hovorníček

Daniel Hevier

il. Oľga Bajusová. – Bratislava: Buvik, 1992.
– [72] s.
ISBN 80-06-00478-1. [AU 14]

Najkrajšia detská kniha leta 1992

Veselá obrázková kniha pre všetky deti, ktoré chcú vedieť dobre a pekne rozprávať. Rečové rozcvičky, básničky, pesničky a ďalšie jazykolamy sú výborným pomocníkom pre logopédov a rodičov.

Il signor Orizzontale e la signora Verticale

[Pán Horizontálny a pani
Vertikálna]

Noémie Révah

[il.:] Olimpia Zagnoli. – Milano: Terre di
Mezzo, 2014. – [52] s.
ISBN 978-88-6189-305-4. [BIB 2015/408]

Decentný pán Horizontálny sa rád korčuľuje, pláva vo vlnách a sleduje mravce kráčajúce v rade. Energická pani Vertikálna naopak miluje mrakodrapy a chce sa dostať čo najvyššie. Čo môžu mať spoločné tieto dva rôzne charaktery? Kniha na každej strane prekvapuje vtipnými nápadmi a krásou rozmanitosti. Jednoduchý príbeh, ľahko čitateľný font a štylizované ilustrácie.

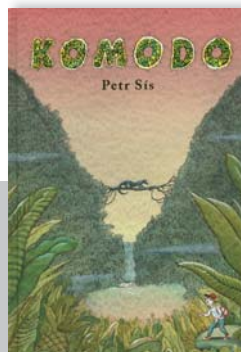

Komodo

[text a il.:] Petr Sís

Praha: Labyrint, 2016. – 40 s.
ISBN 978-80-86803-41-8. [Z 5209]

Chlapca, ktorý je očarený všetkým, čo sa týka drakov, vezmú jeho rodičia na cestu do Indonézie, kde na jednom z ostrovov žije najväčší jašter na svete. Detské sny sa začnú prepletať s realitou divokej džungle. Autor prerozprával príbeh inšpirovaný vlastnou rodinou do podoby bohato ilustrovanej knihy, v ktorej množstvo detailov a reálno-nereálny svet dávajú priestor na objavovanie a dobrodružné čítanie.

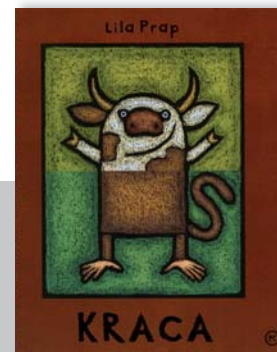

Kraca

[text a il.:] Lila Prap

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2015. – [38] s.
ISBN 978-961-01-3611-8. [BIB 2015/360]

Hravá obrázková kniha o zvieratách pre najmenšie deti. Strany delené horizontálne na polovicu má čitateľ pospájať, aby dostal správnu kombináciu s obrázkom a básničkou o zvieratku. Zábavná forma spoznávania živočíšneho sveta s krásnymi ilustráciami a jednoduchým typom písma. Výborná pomôcka na precvičovanie čítania a rozvoj predstavivosti.

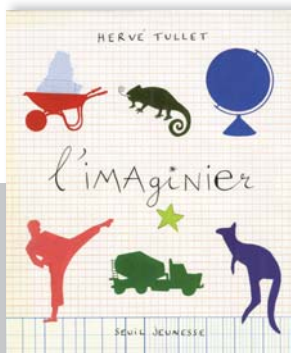
L'imaginier

[Predstav si]

[text a il.:] Hervé Tullet

Paris: Seuil Jeunesse, 2005. – [100] s.
ISBN 978-2-02-067301-1. [BIB 2007/138]

Obrázková encyklopédia pre malé deti. Ponúka nezvyčajné pohľady na svet a veci, ktoré nás obklopujú. Kniha obsahuje minimum textu, ale množstvo ilustrácií, predovšetkým koláží z výstrižkov, špeciálnych materiálov a okienok. Tvary, farby, štruktúry, cez to všetko kniha pomáha rozvíjať pozornosť, počítanie a zrakové vnímanie detí.

La surprise

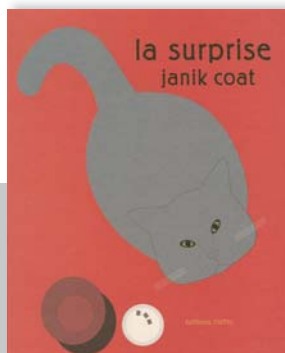
[Prekvapenie]

[il.:] Janik Coat

Nantes: Éditions Memo, 2010. – [30] s.
ISBN 978-2-35289-090-4. [BIB 2011/122]

Zlaté jablko BIB 2011

Tichá kniha bez slov tlmočí silu priateľstva medzi mladou ženou a jej mačkou. Štylizované ilustrácie zrozumiteľne zachytávajú pokojný život v rodine, čitateľ pozoruje ako žena čaká bábätko, až kým nepríde jej čas. Po návrate z pôrodnice ju čaká prekvapenie... Kniha ponúka mnoho tém na diskusiu medzi detským čitateľom a rodičom.

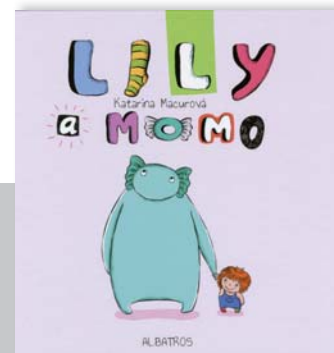
Lily a Momo

[text a il.:] Katarína Macurová

Bratislava: Albatros, 2017. – [40] s.
ISBN 978-80+-566-0100-6. [IL 1388]

Najlepšia detská kniha leta 2017

Lili dostane nového kamaráta, ale nevie ako sa s ním má hrať. Je taký čudný a nemotorný... Až keď sa Momo prejaví ako výborný plavec, Lili postupne spoznáva jeho ďalšie schopnosti a spoločne vymýšľajú nové možnosti ako sa zahrať. Lásková knižka o tom, že nie je všetko tak ako sa javí na prvý pohľad a o tom, že v mnohých z nás sa skrývajú netušené vlohy a talent.

Mit Pauken und Trompeten

[S bubnami a trúbkami]

[text a il.:] Svjetlan Junaković

Zürich: Bohem press, 1999. – [28] s.
ISBN 3-85581-326-4. [BIB 2001/124]

Plaketa BIB 2001

Vtipná obrázková kniha o hudobných nástrojoch. Všetky strany majú zložené listy, ktoré po roztvorení ponúkajú prekvapenie – z nástroja sa rozvinie zviera. Podobnosti v ich charaktere, tvare alebo farbe sú základom pre hru a spoznávanie. Skvelá kniha oceneného chorvátskeho ilustrátora.

Moja obitelj

[Moja rodina]

[text a il.:] Andrea Petrlik Huseinović

Zagreb: Kašmir Promet, 2004. – [16] s.
ISBN 953-6613-70-0. [Z H086]

Obrázková kniha o živote obyčajno-neobyčajnej rodiny. Opis členov rodiny podaný očami päťročného chlapca. Vizuál s krásnymi ilustráciami známej chorvátskej výtvarníčky a jednoduchou typografiou je príťažlivý nielen pre každého malého čitateľa, ale je vhodný aj na podporu čítania u detí s oneskoreným vývojom.

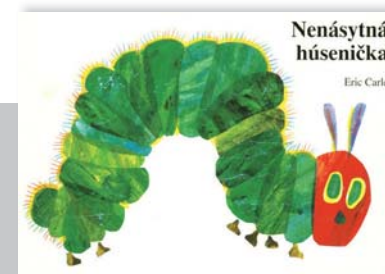
Nenásytná húsenička

[text a il.:] Eric Carle

z angl. orig. prel. Gertrud Korpič. – Šamorín:
Zelený kocúr, 2012. – [26] s.
ISBN 978-80-970922-2-1. [SL 075]

**Cena Amerického inštitútu pre
grafické umenie 1970;
10 najlepších obrázkových kníh
New York Times 1969**

Populárne leporelo, preložené do viac ako 50 jazykov sveta, očarúva jednoduchým textom a sviežimi ilustráciami. Opakujúce sa vetné frázy a hravé nápady prispievajú k ľahšiemu učeniu počtov, rozpoznávaniu farieb alebo dní v týždni. Knižka nakoniec ukáže aj jeden z najkrajších prírodných javov.

Quand tu dors...

[Kým spíš...]

[text a il.:] Delphine Chedru

Paris: Gallimard Jeunesse, 2010. – [28] s.
ISBN 978-2-07-063315-9. [BIB 2011/129]

Obrázková knižka s minimom textu a kontrastnými ilustráciami ukazuje dieťaťu, čo všetko sa deje, kým spí. Smetiari zvážajú odpadky, strážnik v múzeu si dáva pochôdzku, mačka sa prechádza po streche, astronóm pozoruje nočnú oblohu... Upokojujúco a poeticky ladená knižka, vhodná aj na spoločné čítanie pred spaním.

Rukavička

[text a il.:] Romana Romanišin,
Andrij Lesiv

Ternopil: Navchal'na kniga – Bogdan, 2011.
– [24] s.
ISBN 978-9661-020-70-1. [BIB 2011/448]

**Čestné uznanie vydavateľstvu
BIB 2011**

Známa ľudová rozprávka v modernom prevedení z dielne autorskej dvojice mladých ukrajinských výtvarníkov. Jednoduchá typografia so zapojením piktogramov, svieže kolážové ilustrácie, celkový grafický vizuál knihy a k tomu všetkému mäkučké textilné púzdro a záložka – to všetko robí knihu nesmierne príťažlivou pre všetky deti.

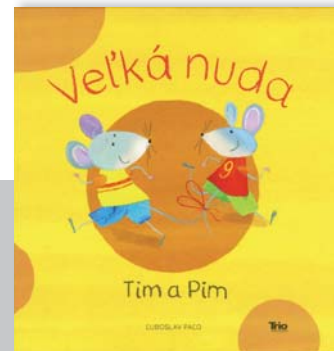

Veľká nuda

[text a il.:] Ľuboslav Paľo

Bratislava: Trio Publishing, 2014. – [38] s.
ISBN 978-80-8170-008-8. [IL 1229]

Myšiaci Tim a Pim majú plné ruky práce s vymýšľaním a vykonávaním neužitočných prác. Keď ich prestanú baviť, rozhodnú sa, že sa budú nudiť. Na to, aby sa mohli nerušene nudiť, však musia splniť mnoho podmienok. Až vtedy pochopia, aká je nuda vlastne ťažká práca. Úsmevný príbeh, jednoduchý dej, ľahko čitateľný font motivujú k čítaniu.

Wave

[Vlna]

Susy Lee

San Francisco: Chronicle Books LLC, 2008.
– [40] s.
ISBN 978-0-8118-5924-0. [BIB 2009/225]

**Najlepšie ilustrované detské knihy
New York Times 2008**

Podnetná tichá kniha zachytáva jeden deň, ktorý dievčatko strávi na pláži pri mori. Ilustrácie, majstrovsky využívajúce linku a odtiene iba dvoch farieb – sivej a modrej, rozohrávajú živý príbeh plný jednoduchej radosti. Vizuálnou cestou, bez potreby textového komentára, je vyjadrená sila morského živlu – vlnou sa príbeh začína i končí.

Where the forest meets the sea

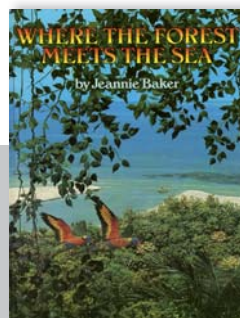
[Kde sa les stretáva s morom]

Jeannie Baker

Sydney/London: Julia MacRae Books, 1987.
– [32] s.
ISBN 0-86203-317-9. [CL IBBY 1990/043]

**Čestná listina IBBY 1990
za ilustráciu**

Otec so synom sa vyberú loďkou na odľahlé miesto. Kým otec ostane na pobreží, chlapec objavuje vnútro austrálskeho pralesa predstavujúc si pravekých dinosaurov a pôvodných obyvateľov. V závere dňa opúšťajú výletné miesto s otázkou, či bude les ešte stále rovnako nedotknutý, keď sa tam raz vrátia. Výnimočné ilustrácie, vytvorené kombináciou koláže z rôznych prírodných materiálov, papiera a maľby, poskytujú množstvo detailov na objavovanie divočiny.

ISBN 978-80-89154-61-6